

**ROZBORY ČINNOSTI A HOSPODÁRENIA
TRENČIANSKEHO MÚZEA V TRENČÍNE
ZA ROK 2021**

Predkladá: Mgr. Peter Martinisko
riaditeľ Trenčianskeho múzea v Trenčíne

Rozbory činnosti Trenčianskeho múzea v Trenčíne
- podklady za oddelenie základných odborných činností -
 údaje k 31.12.2021

Relevantné všeobecne záväzné právne predpisy:

- Zákon č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 126/2015 Z. z. (ďalej len „zákon o múzeách“),
- Výnos Ministerstva kultúry SR z 10. augusta 2015 č. MK-2544/2015-110/11648 o podrobnostiach vykonávania základných odborných činností v múzeách a v galériách a o evidencii predmetov kultúrnej hodnoty (ďalej len „výnos Ministerstva kultúry SR“).

Relevantná interná norma:

Organizačný poriadok Trenčianskeho múzea v Trenčíne platný v roku 2021

1) Personálne obsadenie oddelení odborných zamestnancov

Zloženie a personálne obsadenie oddelenia základných odborných činností

<i>Pozícia</i>	<i>Počet funkčných miest</i>	<i>Personálne obsadenie</i>
Historik	4	PhDr. ThMgr. Libor Bernát, CSc. (do – január 2021) Mgr. Adrián Drobňák (od – február 2021) Mgr. Jaroslav Michálik Mgr. Vladimír Pind'ák (vedúci OZOČ) Mgr. Lukáš Trnkóci, PhD.
Archeológ	1	Mgr. Peter Schreiber
Etnograf	1	Mgr. Martin Malo
Kunsthistorik	1	Mgr. Veronika Ďurejová
Zoológ / entomológ	1	Mgr. Martin Štefánik
Dokumentátor	3	Mgr. Dominika Figura – Murgašová (do – júl 2021) Bc. Patrícia Lipková (od – september 2021) Bc. Lenka Golejová Zlatica Chmelinová
Knihovník	1	Alica Krištofová
Reštaurátor	1	akad. mal. Dana Krajčová
Rodný dom Ľudovíta Štúra a Alexandra Dubčeka v Uhrovci – sprievodca, pokladník	1	Lýdia Mikušová
Spolu	14	

Tab. č. 1: Zloženie a personálne obsadenie oddelenia základných odborných činností

Zloženie a personálne obsadenie oddelenia Podjavorinské múzeum

<i>Pozícia</i>	<i>Počet funkčných miest</i>	<i>Personálne obsadenie</i>
Historik	2	Mgr. Kristína Danková Mgr. Martin Vincurský (poverený vedením OPM do – máj 2021)
Archeológ	1	Mgr. Juraj Malec, PhD. (zastúpenie Mgr. P. Maňákovej)
Etnograf	1	Mgr. Andrea Lazarčíková (od – november 2021)
Konzervátor	2	Martina Kollárová, DiS. 2. pozícia neobsadená (Mgr. Viktória Dundová - materská dovolenka)
Upratovačka	1	Jana Vidová Macková
Správca depozitu	1	Mgr. Miroslava Čipovová
Sprievodca, pokladník, muzeálny pedagóg/ vedúci oddelenia na čas zastupovania rodičovskej dovolenky	1	Mgr. Mário Kadlec (od – jún 2021)
Stolár	1	Jaroslav Maňák
Kúria Ambrovec v Beckove		
Správca objektu, sprievodca, pokladník, upratovač	1	Mgr. Drahoslava Šrámková (od – máj 2021)
Sprievodca, pokladník, upratovačka	1	Marianna Kutišová (máj – október 2021)
Draškovičov kaštieľ v Čachticiach		
Správca objektu, sprievodca, pokladník, upratovačka	0	Aktuálne neobsadené
Sprievodca, pokladník, upratovačka	0	Aktuálne neobsadené
Spolu	12	

Tab. č. 2: Zloženie a personálne obsadenie oddelenia Podjavorinské múzeum

V roku 2021 sa personálne obsadenie oddelenia základných odborných činností (ďalej len „OZOČ“) a oddelenia Podjavorinského múzea v Novom Meste nad Váhom (ďalej len „PM“) zmenilo. Došlo k ukončeniu pracovného pomeru a k prijatiu nových zamestnancov na pracovné miesto historika, dokumentátorky a vedúceho oddelenia PM. Trenčianske múzeum malo vyhlásené výberové konania na pozície konzervátor a etnograf na pobočku PM, ktoré dopadli neúspešne. Miesto etnografa bolo nakoniec opätovne obsadené. Pracovné miesta pre zamestnancov Draškovičovho kaštieľa v Čachticiach boli z dôvodu uzavretia objektu (prípravy na rekonštrukciu) neobsadené.

2) Nadobúdanie a odborná evidencia zbierkových predmetov (§ 9 a 10 zákona o múzeách)

V zbierkovom fonde Trenčianskeho múzea v Trenčíne (ďalej len „TNM“) sa k 31.12.2021 nachádzalo spolu **172 976 ks** zbierkových predmetov. V porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k nárastu o 17 ks.

Štruktúra zbierkového fondu Trenčianskeho múzea v Trenčíne je k 31.12.2021 nasledovná¹:

Odbor	Prírastkové čísla	Počet kusov
Archeológia	1 692	7 249
História	25 879	38 156
Etnografia	6 424	12 715
Dejiny umenia	3 849	4 509
Numizmatika	1 352	34 872
Najnovšia história	5 019	10 633
spoločenské vedy	44 215	108 134
Geológia	282	296
Mineralógia	19	24
Paleontológia	23	30
Botanika	252	10 776
Zoológia	3 965	53 716
prírodné vedy	4 541	64 842
SPOLU:	48 756	172 976

Tab. č. 3: Štruktúra zbierkového fondu TNM

Príkazom riaditeľa č. 14/2019 bola menovaná komisia na tvorbu zbierok, ktorej predsedom sa stal Mgr. Vladimír Pindák. Celkovo počas stretnutia komisie na tvorbu zbierok zo dňa 11.01.2021 bol prijatý 1 zbierkový prírastok (p. č.) v počte 1 ks. Z toho: dejiny umenia 1 p. č. – 1 ks. Vzhľadom k protipandemickým opatreniam prebehlo zasadnutie komisie online. Celkovo počas stretnutia komisie na tvorbu zbierok zo dňa 28.10.2021 bolo prijatých 16 zbierkových prírastkov (p. č.) v počte 16 ks. Z toho: história 9 p. č. + paleontológia 1 p. č. (TN), 6 p. č. história (PM).

Celkovo bolo za rok 2021 prijatých 17 prírastkových čísiel, a to v počte 17 ks.

V rámci evidencie prírastkov do fondu Trenčianskeho múzea v Trenčíne sa každoročne vypracováva štatistika prijatých zbierkových predmetov za daný rok. Tieto ročné výsledky sa pripočítavajú k celkovej evidencii múzejného fondu. Získané dáta, spolu s ostatnými údajmi o činnosti múzea, slúžia ako podklady pre štatistické výkazy múzeí (AMIS, KULT 0901, merateľné ukazovatele TM pre TSK) i pre múzejne rozbor činností za dané obdobie, ktoré spracováva vedúci oddelenia základných odborných činností Trenčianskeho múzea v Trenčíne.

Dokumentačné stredisko posledné roky digitalizuje evidenčné záznamy zbierok Trenčianskeho múzea v Trenčíne, ktoré sú od 40. rokov 20. storočia vedené v písomnej

¹ Vzhľadom na nejednotnosť terminológie a priebežné zmeny v osobách kurátorov zbierok a dokumentátorov bez zachovania kontinuity toku informácií v posledných dekádach upozorňujeme na možnosť variability obsahu jednotlivých zbierok, spôsobenú subjektívnym prístupom ku klasifikácii zbierkového predmetu do konkrétnej kategórie.

a strojopisnej podobe (prírastkové a evidenčné knihy, katalogizačné karty a pod.) Svojou činnosťou napomáha k rýchlejšiemu vyhľadávaniu v evidencii zbierok, dobrej orientácii v muzeálnom zbierkovom fonde a bezpečnému uchovaniu zálohy záznamov.

V roku 2021 dokumentátorky múzea zaregistrovali ďalšie závažné nedostatky v chronologickej a katalogizačnej evidencii TNM a PM spôsobené v minulosti. Na základe zistených nedostatkov sa pokračovalo v ich náprave. Dokumentácia odbornej činnosti múzea sa tak dostáva do legislatívne uspokojivého stavu. Taktiež sa pokračovalo v evidovaní starších a novších prvostupňových a druhostupňových záznamov zbierkových predmetov v systéme ESEZ 4G.

Za rok 2021 bolo zaevidovaných 73 vnútorných presunov. Staršia evidencia vnútorných presunov je neúplná a len v papierovej podobe. Pre ľahšiu orientáciu prebieha tvorba elektronickej podoby týchto záznamov od najstarších – po rok 2016.

Trenčianske múzeum v Trenčíne nad rámec svojich zbierok disponuje fondom *negatívov historických fotografií*, v rámci ktorého je evidovaných 53 915 prírastkových čísel a fondom *diapozitívov*, v ktorom je evidovaných 2 945 prírastkových čísel. V záujme postupného sprístupňovania historických záberov verejnosti prebieha skenovanie a spracovanie negatívov. Súčasťou je i vytváranie digitálnej podoby katalógu negatívov. Celkovo je v elektronickej podobe spracovaných (prepísaných z písanej evidencie katalógu negatívov) 1 503 položiek - kariet (Personálie A–H), 3 072 rôznych položiek celkovo (už skenované negatívy). V rámci katalógu negatívov bolo spracovaných elektronicky t. j. opísaných z písanej evidencie, 1 503 položiek – kariet (Personálie A – H), 3 100 rôznych položiek celkovo.

V rámci potrebnej *fotodokumentácie historického zbierkového fondu* sa od roku 2019 začalo na Dokumentačnom stredisku so skenovaním zrevidovaných zbierkových predmetov. Celkovo bolo v roku 2021 takto spracovaných 1 542 ks zbierkových predmetov z oblasti fotomédií (sklenené fotografické platne) a 120 kabinetných fotografií. V druhom polroku 2020 revízna komisia vytvorila jednotlivé kategórie pre sklenené fotografické platne. Podľa týchto kategórií sa začalo s triedením platní do 6 skupín, uložených v plastových boxoch. V roku 2021 sa pokračovalo v tomto predurčenom triedení. Sklenené platne sme v druhom polroku roku 2021 skompletizovali a ukončili, pokračujeme v spracovávaní kabinetných fotografií. Obsah fotografických médií bude prístupný na bádateľské účely. Vzhľadom k tomu, že sa medzi zbierkami nachádzajú významné fondy fotografov Sterna, Holoubkovej a iných, majú významnú dokumentačnú hodnotu. Zachytávajú rôzne osobnosti a vývoj historických miest 19. a 20. storočia.

Pre zlepšenie bádateľskej činnosti bola spracovaná inovovaná verzia bádateľského poriadku Trenčianskeho múzea v Trenčíne, ktorý vošiel do platnosti dňa 15.10.2021.

Od novembra 2021 Dokumentačné stredisko spracováva evidenciu digitálnych fotografií. Digitálny fotografický fond obsahujúci Trenčín a okolie je zaraďovaný do predmetového katalógu. Vytvárajú sa tak jednotlivé skupiny, ale i celkový katalóg digitálnych fotiek. Fotografie sú uložené na digitálnych úložiskách. Do 31.12.2021 bolo spracovaných 196 kusov digitálnych fotografií a 5 skupín, ktoré obsahujú ešte podskupiny.

Na základe Príkazu riaditeľa č. 62/2021 zo dňa 16.09.2021 dokumentátorky vyhotovujú fotografické zábery, ktoré dokumentujú stavebné zmeny, úpravy historicky či spoločensky významných objektov, miest, pamiatok v Trenčianskom kraji. K fotografickému materiálu

zaznamenávajú údaje a vyhotovujú podrobné popisy. Vyhotovené fotografické záznamy evidujú v spoločnej evidencii. Do konca roku 2021 bolo odovzdaných 29 fotografií z miest – Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka, Štúrovo námestie, Synagóga v Trenčíne. Pokračuje sa v spracovaní a popisovaní ďalších už nafotených objektov.

Na dokumentačnom stredisku sú evidované výpožičné a pôžičné zmluvy s Trenčianskym múzeom v Trenčíne a s Podjavorinským múzeom v Novom Meste nad Váhom. V roku 2021 bolo zaevidovaných 6 výpožičných zmlúv a 7 pôžičných zmlúv. Zoznamy zmlúv sú priebežne aktualizované podľa dĺžky platnosti jednotlivých zmlúv.

Knižnica Trenčianskeho múzea v Trenčíne (vrátane priestorov v Novom Meste nad Váhom) v rámci knižničného fondu disponuje s **33 449** knižničnými jednotkami; z tohto počtu má 4 683 knižničných jednotiek charakter starých tlačí (boli vydané do roku 1918) a 28 rukopisov. Súčasťou knižnice sú aj historické knižničné dokumenty. V roku 2021 došlo k zvýšeniu počtu knižničných jednotiek o 93 kusov prírastkov.

V roku 2021 navštívilo knižnicu 88 bádateľov, vrátane zamestnancov múzea. Knižnica do 31.12.2021 zaevidovala spolu 498 výpožičiek, z ktorých bolo 51 absenčných a 447 prezenčných (z toho 374 výpožičiek realizovali zamestnanci múzea a 73 odborná verejnosť z externého prostredia).

Pre pamiatkový úrad SR bol vytvorený zoznam archeologických výskumov Trenčianskeho múzea z rokov 2002 – 2020, na základe ktorých bude archeologický materiál prevezený do správy Trenčianskeho múzea v Trenčíne.

3) Odborná revízia zbierkových predmetov (k § 11 zákona o múzeách)

Vzhľadom na neuspokojivý stav v oblasti revízie zbierkového fondu Trenčianskeho múzea v Trenčíne (revízia v rozpore s § 11 ods. 2 zákona o múzeách nebola dlhodobo vykonávaná, následkom čoho je neistota v oblasti reálneho stavu zbierkových predmetov) v roku 2021 pokračovala revízia zbierkového fondu. Vzhľadom k absencii revízií v minulosti a veľkým nedostatkom v odbornej evidencii zbierkových predmetov je proces činnosti revízií zdĺhavý. Čiastkové revízne komisie musia najskôr vykonať inventarizáciu zbierkových predmetov v jednotlivých depozitároch a následne porovnávajú záznamy s odbornou evidenciou. V depozitároch nebol vedený lokačný zoznam, ktorý sa musí vytvárať nanovo. Veľké množstvo predmetov nemá zachované označenie prírastkovým alebo evidenčným číslom, čo neúmerne predĺži realizačný čas revízie. Nakoľko je zbierkový fond múzea rozsiahly a diferencovaný podľa niekoľko vedných odborov, revízia prebieha formou čiastkových revízií jednotlivých fondov. Čiastkové revízie vykonávajú revízne komisie zložené minimálne z troch odborných pracovníkov. Vzhľadom k obmedzenému počtu odborných zamestnancov OZOČ a oddelenia PM sú niektorí zamestnanci súčasťou viacerých čiastkových revíznych komisií.

Vzhľadom k nejednotnosti vykonávania odbornej revízie v múzeu, bola vydaná Smernica č. 1/2018 o postupe odbornej revízie v Trenčianskom múzeu v Trenčíne, účinná od 02.01.2018 a Dodatok č. 1 k Smernici č. 1/2018 účinný od decembra 2020. Z toho dôvodu museli niektoré revízne komisie prehodnotiť svoju odbornú činnosť v komisii a zopakovať proces inventarizácie.

Všetky čiastkové revízie sa uskutočňovali v obmedzenom režime v mesiacoch január – apríl a november – december 2021 z dôvodu vypuknutia pandémie Covid – 19. Bol stanovený plán prítomnosti a činnosti revíznych komisií v budove Župného domu.

Čiastkové revízne komisie vykonávajúce revíziu v roku r. 2021:

- *fond numizmatiky v Župnom dome*
 - predseda komisie Mgr. Martin Štefánik
 - v roku 2021 bolo doposiaľ zrevidovaných 5 414 záznamov, čo predstavuje 5 262 ks zbierkových predmetov a 58 ks prázdnych obalových materiálov, celkovo je evidovaných 7 813 položiek, čo predstavuje 7 657 zbierkových predmetov
 - pokračuje porovnávanie s odbornou evidenciou a fyzickou inventarizáciou
- *fond pohľadníc a sklenených negatívov*
 - činnosť komisie obnovená príkazom riaditeľa z 30.01.2018
 - predseda komisie Mgr. Jaroslav Michálik
 - doteraz bolo zinventarizovaných 4 233 ks predmetov, vo vykazovanom období bolo inventarizovaných 1 867 ks predmetov
 - činnosť komisie bola z dôvodu vypuknutia pandémie COVID-19 prerušená a povolená po uvoľnení opatrení
 - pokračuje porovnávanie s odbornou evidenciou a fyzickou inventarizáciou
- *fond etnografie – Župný dom*
 - predseda Mgr. Martin Malo
 - v roku 2021 bolo inventarizovaných 2 880 ks položiek
 - doteraz bolo zinventarizovaných 5 478 ks predmetov
 - súbežne prebieha porovnávanie s odbornou evidenciou a fyzickou inventarizáciou
- *fond etnografie v oddelení Podjavorinského múzea v Novom Meste nad Váhom*
 - predseda komisie Mgr. Kristína Danková, Mgr. Andrea Lazarčíková
 - Od decembra 2020 nemala revízna komisia určeného predsedu. Po vymenovaní nového predsedu, začala nová komisia svoju činnosť od dňa 04.05.2021. Následne v novembri roku 2021 bola za predsedkyňu komisie vymenovaná A. Lazarčíková, ktorá nastúpila do zamestnania.
 - v roku 2021 bol celkový počet inventarizovaných položiek 3 500 ks
 - pokračuje porovnávanie s odbornou evidenciou a fyzickou inventarizáciou
- *zbierkový fond v expozícii Draškovičovho kaštieľa v Čachticiach*
 - predseda komisie Mgr. Martin Vincurský
 - v roku 2021 bolo celkovo inventarizovaných 966 záznamov(442 bolo bez čísla), čo predstavuje 1 274 ks predmetov
- *fond archeológie – depozitár D 27 – Župný dom*
 - predseda komisie Mgr. Peter Schreiber
 - revízia bola z dôvodu vypuknutia pandémie COVID-19 prerušená
 - celkový počet zinventarizovaných predmetov do 31.12.2021 činí 7 565 ks
 - v roku 2021 bolo celkovo zrevidovaných 1 862 ks predmetov
 - pokračuje porovnávanie s odbornou evidenciou a fyzickou inventarizáciou

- *fond histórie a novodobej histórie – depozitár č. 7*
 - predseda komisie Mgr. Jaroslav Michálik
 - celkový počet inventarizovaných predmetov do 31.12.2021 činí 4 948 ks, v roku 2021 bolo inventarizovaných 2 809 predmetov
 - revízia bola z dôvodu vypuknutia pandémie COVID-19 prerušená
 - pokračuje porovnávanie s odbornou evidenciou a fyzickou inventarizáciou
- *fond histórie sklo porcelán – depozitár č. 41*
 - predseda komisie Mgr. Lukáš Trnkóci, PhD.
 - celkový počet inventarizovaných predmetov počas vykazovaného obdobia roku 2021 je 2 148 ks predmetov z fondu histórie
 - celkovo bolo zaevidovaných 6 857 predmetov
 - pokračuje porovnávanie s odbornou evidenciou
- *fond histórie/militaria – depozitár č. 40*
 - predseda komisie Mgr. Lukáš Trnkóci, PhD.
 - čiastková revízna komisia vyhlásená podľa Príkazu riaditeľa č. 31/2021 zo dňa 10.06.2021
 - inventarizovaných 639 ks predmetov, z toho 539 záznamov
 - pokračuje porovnávanie s odbornou evidenciou a fyzickou inventarizáciou
- *fond prírodných vied, petrografie, chodba, II. poschodie, Župný dom*
 - predseda komisie Mgr. Martin Štefánik
 - čiastková revízna komisia vyhlásená podľa Príkazu riaditeľa č. 65/2021 zo dňa 20.09.2021
 - inventarizovaných 932 ks predmetov, z toho 602 záznamov
 - pokračuje porovnávanie s odbornou evidenciou a fyzickou inventarizáciou
- *fond archeológie v Župnom dome v Trenčianskom múzeu v Trenčíne v miestnostiach 34, 7, 11*
 - predseda komisie Mgr. Peter Schreiber
 - čiastková revízna komisia vyhlásená podľa Príkazu riaditeľa č. 80/2021 zo dňa 08.11.2021
 - inventarizovaných 96 ks predmetov
 - pokračuje porovnávanie s odbornou evidenciou a fyzickou inventarizáciou

Revízia predmetov v depozitároch Župného domu (ďalej aj ŽD) a Centrálnom depozitári (ďalej aj CD) sa vykonáva v náročných podmienkach. Predmety sú častokrát zanesené viazaným i neviazaným depozitom. Najmä predmety z etnológie sú napadnuté drevokazným hmyzom a plesňami, poprípade moľami. Popri odbornej revízii sa v ŽD vykonáva čistenie depozitárnych priestorov od zastaraných obalových materiálov, výstavných mobiliárov, rôznych faksimílií a pomocného inštalačného materiálu. Tento stav sa od súčasného obdobia vykonávania čiastkových revízií výrazne zmenil a to v pozitívnom zmysle. Napriek tomu neboli všetky nedostatky odstránené, ale intenzívne sa pracuje na ich odstránení. V súčasnosti sa zabezpečuje postupný presun zbierkového fondu do vhodnejších priestorov CD v Novom Meste nad Váhom.

Absencia označenia predmetov prírastkovým alebo evidenčným číslom komplikuje identifikáciu zbierok. Aj vzhľadom na nevhodnú akvizičnú politiku múzea v minulosti (získavali sa zbierkové predmety, ktoré nezhodnocujú zbierkový fond múzea), nie je možné zlikvidovať niektoré predmety, ktoré do depozitáru nepatria, resp. nie sú označené prírastkovým či evidenčným číslom. Nie je istota, či dané predmety nie sú zbierkovými. Časť je identifikovaná, zvyšné budú vytriedené až pri záverečnej fáze odbornej revízie, kedy sa bude porovnávať odborná evidencia nerevidovaných zbierkových predmetov a neoznačené predmety z depozitárov.

Pracovníci OZOČ majú tiež odborný dohľad nad expozíciami na Trenčianskom hrade, Katovom dome, Karnery/Kostnici sv. Michala a inde. Vykonávajú v nich pravidelné kontroly stavu zbierkových predmetov a mikroklimatických podmienok.

4) Bezpečnosť zbierkových predmetov (k § 12 zákona o múzeách)

Trenčianske múzeum v Trenčíne, Župný dom

Zbierkové predmety sú dlhodobo uložené v depozitároch Trenčianskeho múzea v Trenčíne, v ktorých by mali byť zabezpečené vhodné mikroklimatické pomery. Depozitáre sa nachádzajú v sídelnej budove múzea (tzv. Župný dom) a v Centrálnom depozitári v Novom Meste nad Váhom.

V depozitároch umiestnených v ŽD sú uložené fondy archeológie, histórie a novej histórie, numizmatiky, militárii, skla a porcelánu, umeleckej histórie, etnografie, prírodných vied, botaniky, zoológie a iné. Depozitáre sú situované na dvoch poschodiach a prízemí ŽD. Pre depozitáre je vyhradených dvanásť väčších a menších samostatných miestností, zabezpečených uzamykateľnými vstupmi, niektoré delené vstupnými predsieňami a chodbami.

Vzhľadom na vek a stavebno-technický stav sídelnej budovy múzea, depozitáre v nej nedokážu zabezpečiť optimálne podmienky pre uloženie zbierkových predmetov. Vzhľadom k tomu, že sa v depozitároch podarilo čiastočne opraviť niektoré vykurovacie telesá, je zabezpečené vykurovanie počas zimných mesiacov. Murivo je stále nasiaknuté vlhkosťou, zastaraný mobiliár je opotrebovaný. Zastaraná elektroinštalácia nedovoľuje použiť technológie na reguláciu teploty a vlhkosti (elektrické ohrievače, odvlhčovače, zvlhčovače). Vlhkosť a teplota je pravidelne monitorovaná prítomnými meracími zariadeniami a následne evidovaná. Depozitáre v sídelnej budove nie sú kapacitne navrhnuté na veľké množstvo predmetov. Súčasne priebežne prebieha presun zbierok zo ŽD do CD v Novom Meste nad Váhom.

Počas činnosti čiastkových revízií dochádza k uloženiu predmetov do nových obalových materiálov, ktoré majú zabrániť mechanickému poškodeniu. Pri predmetoch, citlivých na svetlo, boli zvolené svetlu nepriepustné obaly.

Poškodené sklenené fotografické platne, evidované v samostatnom zozname, sú oskenované aj s odlomenými časťami, aby sa videl rozsah poškodení. Ostatné poškodené fotografické platne boli uložené do plastových boxov. Celkovo máme 247 ks poškodených záberov. Konečným krokom bude konzervovanie a reštaurovanie poškodených sklenených fotografických platin, ktoré by malo byť uskutočnené po konzultácii s rôznymi inštitúciami a odborníkmi, ktorí sa odborne venujú tomuto zbierkovému fondu.

Do depozitárov a expozícií, v ktorých boli zaregistrované zhoršené mikroklimatické podmienky v podobe zvýšenej vlhkosti, nevhodnej teploty na uchovávanie zbierok, alebo negatívne biologické pôsobenie, boli zakúpené a inštalované odvlhčovače a to v priestoroch expozície obrazovej galérie na Trenčianskom hrade, germicídne žiariče do priestorov depozitárov v Župnom dome. V priestoroch expozícií Trenčianskeho hradu boli novými vykurovacími zariadeniami zabezpečené prijateľné teplotné podmienky.

Rozbor činností oddelenia Podjavorinského múzea v Novom Meste nad Váhom

Od decembra 2020 a v plnej miere od začiatku roku 2021 bola činnosť oddelenia Podjavorinské múzeum (ďalej len PM) obmedzená zhoršujúcou sa pandemickou situáciou v súvislosti s šírením ochorenia COVID-19.

Prítomnosť na pracovisku bola nutná najmä v prípade čiastkovej revízie fondu uloženého v Draškovičovom kaštieli v Čachticiach. Projekt revitalizácie Draškovičovho kaštieľa bol od začiatku roka jednou z hlavných náplní práce oddelenia. Revízia fondu bola prvým krokom, ktorý bol v tejto súvislosti podniknutý.

Projekt „Revitalizácia Draškovičovho kaštieľa v Čachticiach“ je realizovaný prostredníctvom finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru 2014 – 2021 a štátneho rozpočtu SR. Výška grantu predstavuje 800 tis. eur a viac ako 1,3 mil. eur zaplatí z rozpočtu Trenčiansky samosprávny kraj. Trenčianske múzeum v Trenčíne vďaka projektu rozšíri súčasné expozície a doplní ich modernými interaktívnymi prvkami a popiskami a prvkami pre zdravotne znevýhodnené skupiny.

Zodpovedným pracovníkom za uvedené procesy je Mgr. Martin Vincurský. Boli spracované predbežné zoznamy predmetov, ideový zámer a ďalšie podklady. Prebiehali konzultácie s externými spolupracovníkmi (P. Brindza, J. Karlík) a 10.05.2021 sa uskutočnila otváracia konferencia k projektu, na ktorej sa Trenčianske múzeum, vrátane nášho oddelenia, zúčastnilo. Od mája do októbra 2021 prebiehali vypratávacie práce a prípravy zbierkových predmetov na presun do iných objektov Trenčianskeho múzea, najmä do PM a Centrálného depozitára v Novom Meste nad Váhom. Problematické bolo umiestnenie predmetov, ktoré sú napadnuté červotočom. Vzhľadom na to boli zvážené všetky možnosti. Najvyhovujúcejšou možnosťou boli pivničné priestory PM, kde sa vybudovala nová vetva kúrenia. Vzhľadom na to bolo možné zabezpečiť relatívne vyhovujúce podmienky pre tieto predmety. Zároveň bola vysúťážená firma, ktorá má na starosti projektovú dokumentáciu expozície.

Do veľkej miery samostatnú činnosť vyvíjal archeológ Juraj Malec, ktorý od začiatku roka intenzívne pracoval v teréne na viacerých archeologických výskumoch (Nemšová, Trenčín – Čerešňový sad, Čachtice, Trenčín – Partizánska ulica, Chocholná-Velčice, Kočovce).

Bola podaná žiadosť na Fond na podporu umenia vo veci akvizície nových kníh a časopisov do knižnice PM. Žiadosť bola schválená a v nasledujúcom období sa začne projekt realizovať.

Oddelenie spolupracovalo tiež na príprave expozície Pán Váhu a Tatier, ktorá vznikla pri príležitosti 700. výročia smrti Matúša Čáka Trenčianskeho. Mgr. Martin Vincurský sa na projekte podieľal ako člen projektovej rady a kolegovia z konzervátorskej dielne sa zapojili reštaurovaním keramickej nádoby určenej na vystavenie a prípravou pomocného materiálu (stojan na brnenie a pod.).

Od apríla bola tiež otvorená expozícia PM. Od mája tiež Kúria Ambrovec, kam boli prijaté dve nové lektorky. Draškovičov kaštieľ v Čachticiach zostal uzatvorený z dôvodu prípravy na rekonštrukciu. Návštevnosť bola bohužiaľ zatiaľ veľmi nízka. Expozícia PM je od júna znovu uzatvorená z dôvodu rekonštrukcie kúrenia.

V júni prebehli prípravy na rekonštrukciu kotolne a rozvodov kúrenia v Podjavorinskom múzeu – najmä zabezpečenie celej expozície proti poškodeniu a znečisteniu. Taktiež boli prevzaté priestory od nájomcu, ktoré sa postupne zaplňajú exponátmi z Draškovičovho kaštieľa. Na jedinej prístupnej pobočke pre verejnosť oddelenia PM bol vypracovaný plán podujatí na letnú sezónu 2021.

V druhej polovici roka sa začalo s rekonštrukciou kotolne a rozvodov v budove PM. To do veľkej miery určilo smerovanie nasledujúcich činností oddelenia PM. Kvôli búracím prácam boli zamestnanci premiestnení zo svojich kancelárií na dočasné pracoviská. Rekonštrukcia trvala do konca roka 2021, pričom ešte v roku 2022 boli podané podnety na reklamáciu. Prípadné nedostatky sa odstraňujú. Koncom roka sa začalo s očistou zbierkových predmetov a s prípravou na následné maľovanie expozičných priestorov.

V druhej polovici roka prebehlo taktiež vypratávanie hospodárskej budovy a čiastočne vypratávanie pivničných priestorov. Vyradené boli znehodnotené predmety bez historickej hodnoty. V októbri sa zrútila časť hospodárskej budovy a zasypala keramickú pec. Tá však nie je zaradená medzi zbierkové predmety. Statik následne vykonal statický posudok a odporúčal budovu zbúrať.

V roku 2021 sa v Kúrii Ambrovec v Beckove uskutočnili viaceré podujatia: Ambrovecký deň hlavolamov, Ambrovecký víkend hier, Večer legend v Ambrovci, Beckov na historickej fotografii. Boli taktiež rozposlané pozvánky do škôl a domovov seniorov. Bol vypracovaný koncept zvýšenia návštevnosti a priebežne sa začalo pracovať na jeho naplňaní.

Centrálny depozitár

Centrálny depozitár (ďalej len „CD“) je samostatné špecializované pracovisko, ktoré slúži na trvalé odborné uloženie zbierkových predmetov (ďalej len „ZP“). CD je vybavený technikou a príslušenstvom na úpravu klimatických podmienok (odvlhčovače, zvlhčovače, klimatizácia, kúrenie, UV fólie na oknách), špeciálnym regálovým systémom pre lepšie uloženie ZP a aktívnym bezpečnostným ochranným systémom proti krádežiam a požiarom (EVS, EPS). Zvýšenú bezpečnosť taktiež zabezpečujú aj rôzne prvky pasívnej ochrany – dvere, mreže, zámky. CD tak poskytuje zbierkovým predmetom optimálne klimatické, svetelné a bezpečnostné podmienky.

CD spravuje správca, ktorý zamedzuje poškodzovaniu, znehodnocovaniu, odcudzeniu, strate, nedovolennej manipulácii a nedovolenému premiestňovaniu predmetov, pričom sa riadi internou smernicou „Depozitárny režim TNM“, ktorá definuje podrobnosti spravovania centrálneho depozitára a predmetov, ktoré sú v ňom uložené.

Budova CD v Novom Meste nad Váhom je rozdelená na šesť čiastkových depozitárov, štyri pracovné priestory a deväť technických miestností. Funkčnosť spomínaného zabezpečenia proti požiarom a krádežiam je pravidelne kontrolovaná, pričom počet požiarnych poplachov je zároveň každý deň písomne evidovaný v Prevádzkovej knihe EPS. Vhodné mikroklimatické

podmienky sú priebežne počas dňa sledované prostredníctvom PC. Technický stav budovy (voda, elektrina, plyn, výťah, kúrenie) je kontrolovaný v pravidelných intervaloch.

Správa zbierkových predmetov

Činnosti spojené so správou zbierkových predmetov uložených v CD a ich revíziou na začiatku roka 2021 opäť nepriaznivo ovplyvnila zhoršujúca sa pandemická situácia. Počas prvých mesiacov zavedený zákaz akýchkoľvek návštev depozitára (s výnimkou vybavenia nutných servisov, reklamácií a uloženia archeologických nálezov).

Po uvoľnení prísnych opatrení vládou SR sa činnosti v CD vrátili k svojmu bežnému chodu. V máji 2021 sa opäť mohlo pokračovať v čiastkovej revízii fondu etnografie:

Fond etnografie v oddelení Podjavorinského múzea (PM) v Novom Meste nad Váhom:

- Dátum opätovného pokračovania revízií s komisiou v novom zložení – 04.05.2021
- V prvom polroku 2021 nastala z dôvodu personálnych zmien zamestnancov Trenčianskeho múzea výmena členov revíznej komisie. Mgr. Štefana Gemzu nahradila na pozícii predsedu Mgr. Kristína Danková, predchádzajúceho správcu depozitára Bc. Samuela Rybníkára nahradila na pozícii člena nová správkyňa Mgr. Miroslava Cipovová.
- V druhom polroku došlo k zmene revíznej komisie na poste predsedu z dôvodu návratu Mgr. A. Lazarčíkovej po materskej a rodičovskej dovolenke. Mgr. Danková ostala v rámci komisie ako jej ďalší člen.
- Celkový počet inventarizovaných predmetov za rok 2021 je 3 499 položiek.
- Paralelne pokračuje aj porovnávanie s odbornou evidenciou.

Revízia fondu etnografie PM je momentálne jedinou prebiehajúcou čiastkovou revíziou v CD.

V 1. polroku 2021 bolo na základe zmluvy 78/2018/MSNP s Digitalizačným centrom Múzea SNP v Banskej Bystrici z CD odovzdaných 28 ks zbierkových predmetov z fondu etnografie za účelom konzervovania. Počas prípravy tohto konzervovania, však, boli zistené závažné skutočnosti ohľadom napadnutia ZP drevokazným hmyzom. V tejto súvislosti boli oslovené reštaurátorské dielne SNG vo Zvolene, ktoré boli ochotné vyššie spomínané ZP ešte pred samotným konzervovaním v Banskej Bystrici ošetriť špeciálnym plynom (fumigácia), ktorý zneškodnil všetky živé organizmy ako hmyz a plesne. Pre maximálne vyplnenie fumigačnej komory boli správkyňou depozitára vybraté ďalšie ZP v počte 41 ks (Tieto predmety boli následne uložené do inej miestnosti tak, aby sa nepomiešali s ostatnými predmetmi a sú ďalej monitorované, resp. pripravené na ďalšie odborné ošetrenie konzervátormi Podjavorinského múzea.) Celkovo tak bolo v objektoch Kapitánskeho domu (SNG Zvolen) splynovaných 69 ks zbierkových predmetov.

Všetky ZP, ktoré boli vypožičané na základe zmluvy s Múzeom SNP v Banskej Bystrici, boli v druhom polroku 2021 konzervátorsky ošetrené a vrátené do priestorov Centrálného depozitára.

Odborní pracovníci múzea v Trenčíne, ako aj pracovníci pobočky v Podjavorinskom múzeu spolu s Centrálnym depozitárom v Novom Meste nad Váhom pripravili ďalší zoznam ZP pre konzervovanie v nasledujúcom období. Nakoľko sa pôsobenie Digitalizačného centra

v B. Bystrici od r. 2022 presúva pod záštitu inej inštitúcie, znovu nadviazanie spolupráce je, z hľadiska jeho odbornosti, dobrých osobných skúseností a v prvom rade aj z hľadiska ochrany ZP múzea, vítaným krokom.

Pre neustále sa zhoršujúcu situáciu s drevokazným hmyzom bolo v prvom polroku 2021 odporúčané ošetrenie (fumigácia) celých miestností CD, v ktorých sú uložené napadnuté ZP. Po diskusiách s oddelením OZOČ, konzervátormi Podjavorinského múzea, ako aj po konzultácií s Tekovským múzeom, ktoré tento typ ošetrenia expozície už absolvovalo, boli oslovené viaceré deratizačné firmy poskytujúce službu fumigácie. Po vylúčení, resp. minimalizovaní rizík, použitého plynu na fyzický stav ZP a regálového systému, ktoré sú spojené s týmto procesom, bolo zahájené verejné obstarávanie. Pre úkon fumigácie bol zvolený depozitár nábytku č. 204 a etnografie č. 209, termín realizácie – začiatok roka 2022.

V súvislosti s drevokazným hmyzom a hrozbou jeho rozšírenia v depozitároch Župného domu ako aj Centrálného depozitára v Novom Meste nad Váhom prebiehala v r. 2021 diskusia ohľadom vhodného uskladnenia ZP, najmä čo sa týka vhodnosti papierových či kartónových krabíc. Výsledkom týchto diskusií je snaha zabezpečiť pre múzeum plastové euro-prepravy pre určité druhy materiálových skupín, ktoré nebudú týmto typom uskladnenia trpieť. V rámci CD sa počíta s využitím takýchto prepraviek najmä v depozitári archeológie. Nálezy sú totiž dlhodobo uskladnené v starých rozpadávajúcich sa kartónových škatuliach.

V tomto smere bola prínosná účasť správkyni depozitára spolu s iniciátorom Mgr. Jaroslavom Michálikom na konzultácii spôsobov uloženia ZP v Slovenskom národnom archíve v Bratislave pod vedením Ing. Aleny Makovej. Výsledkom tejto konzultácie bolo prehodnotenie využiteľnosti plastových boxov v priestoroch depozitárov, (ne)vhodnosti používania krabíc z nekyslého papiera, príp. používanie fotopapiera, ako aj prebratie možností konzervovania či reštaurovania sklenených negatívov.

V nasledujúcom roku 2022 by bolo vhodné v riešení otázky uloženia ZP pokračovať. Staré kartónové krabice bude potrebné postupne vymieňať za nové (navrhujeme buď krabice zo špeciálneho nekyslého papiera alebo, čo sa archeológie týka, do plastových euro-prepraviek). Do budúcich období je taktiež odporúčané vybudovanie regálového systému v miestnosti č. 207 a 208, ktoré by slúžili ako depozitáre textilu. Tieto miestnosti bude rovnako nutné vybaviť špeciálnymi obalmi na ochranu zavesených odevov, nekyslými krabicami či prekkladmi textílií vo forme nekyslého papiera.

Počas roka 2021 (najmä v jeho druhej polovici) sa intenzívne pokračovalo v presúvaní ZP zo Župného domu v Trenčíne do CD v Novom Meste nad Váhom. Išlo o predmety z oblasti umeleckej histórie, histórie, archeológie, militárií a etnografie.

Počas týchto presunov a zároveň počas konzultácie a obhliadky depozitárov v Župnom dome správkynou CD vznikla otázka ďalšieho uskladnenia presúvaných ZP, nakoľko priestory CD neposkytujú dostatočné množstvo miesta pre všetky ZP nachádzajúce sa v Župnom dome. V CD nie je vyčlenený depozitár zoológie a depozitár maľby a grafiky neposkytuje adekvátny priestor pre všetky ZP z oblasti umeleckej histórie.

Zároveň by bolo vhodné zvážiť v CD zavedenie rádiových identifikačných systémov (RFID), ktorý by umožnil prehľadné a trvalé označenie ZP vlastným kódom. Tento kód by mohol byť pridelený aj pre tie predmety, ktoré svoje prírástkové či evidenčné číslo stratili a sú identifikovateľné len na základe interného značenia vo forme „b.č.“ (t.j. bez čísla).

Všetky takto kódmi opatrené predmety sú zároveň spárované s múzejným katalogizačným systémom ESEZ 4G, čo pri práci kustóda alebo kurátora zbierky ponúka veľké množstvo výhod, akými je napr. zjednodušenie manipulácie s predmetom alebo rýchle dohľadanie v rámci umiestnenia v CD.

V roku 2021 bolo na účely tvorby expozícií a výstav, zapožičania a odborného ošetrovania vydaných spolu 100 položiek zbierkových predmetov a prijatých späť 138 položiek. Za účelom bádania bolo k nahliadnutiu poskytnutých 17 položiek. Zároveň bolo v CD v rámci presunov trvale uložených 5 137 položiek.

Všetky skutočnosti o odborných ošetrovaniach, výpožičkách, vráteniach či presunoch sú zaznamenané vo fyzickej aj elektronickej Knihe pohybu zbierkových predmetov a v elektronickej Knihe presunu zbierkových predmetov, ktoré sú dvakrát ročne odovzdávané dokumentačnému stredisku.

Pre zjednodušenie práce so ZP, uľahčenie evidencie ako aj orientácie v depozitárnych priestoroch, bola zahájená tvorba absentujúceho lokačného poriadku, ktorý je vypracovávaný priebežne v súlade s depozitárnym režimom. Lokácia je priradovaná všetkým ZP prichádzajúcim v presunoch, ako aj späťne ZP už s trvalým uložením v CD. Celkovo bola za rok priradená 7277 položkám ZP.

Správa budovy a majetku

Mikroklimatické podmienky v jednotlivých miestnostiach depozitára, kde sú uložené ZP, sú nastavené tak, aby vyhovovali uloženému spektru materiálu s minimálnou prípustnou relatívnou vlhkosťou (ďalej len „RV“) a odporúčanou teplotou. Za týmto účelom sú selektívne púšťané zariadenia pre úpravu mikroklimatických podmienok. Počas vykurovacej sezóny ústredné kúrenie s nastaviteľnými termoregulačnými hlaviciami na radiátoroch a vzduchotechnika v spolupráci so zvlhčovacími zariadením, predovšetkým v miestnostiach kde je uložený nábytok a iné ZP s povrchovou úpravou ako sú laky, šelaky a pod., aby nedošlo k ich popraskaniu. V miestnostiach, kde sú uložené ZP etnografického fondu, ktorého gro tvorí surové drevo, z veľkej časti napadnuté drevokazným hmyzom, sú mikroklimatické podmienky nastavené tak, aby sa zastavila jeho činnosť, resp. aby došlo k úhynu. Pod 45% RV sa červotoč nemôže vykukliť, čím sa zastaví rozmnožovanie. Za týmto účelom, sú používané odvlhčovače, pomocou ktorých sa RV pomaly znižuje. Počas letného obdobia je púšťaná klimatizácia, avšak dosiahnutie optimálnych mikroklimatických podmienok nie je možné, kvôli extrémne vysokým teplotám, vždy dosiahnuť, najmä, čo sa týka miestností orientovaných na juh, v ktorých sú koncové časti potrubia vzduchotechniky.

Regalový systém v depozitárii militárií bol doplnený o protišmykové koberce, zabezpečovacie retiazky a jednotlivé komponenty slúžiace na oporu zbraní boli dôsledne pripevnené ku konštrukcii mobilného regála.

5) Odborná ochrana zbierkových predmetov (k § 13 zákona o múzeách)

Odborné ošetrovanie zbierkových predmetov sa v roku 2021 zabezpečovalo interne zamestnancami OZOČ a OPM. Múzeum disponuje reštaurátorkou, členkou Komory reštaurátorov Slovenskej republiky, ktorej špecializácia je reštaurovanie tabuľovej maľby a závesného obrazu na plátne alebo inom nosiči. Dve pracovníčky na pozícii konzervátor zabezpečujú konzervovanie viacerých materiálových skupín, hlavne dreva a kovu, jedna z nich reštaurovanie nábytku zo zbierok TNM za asistencie muzeálneho stolára.

V roku 2021 bolo reštaurovaných 17 ks predmetov a 133 ks bolo odborne ošetrovaných konzervovaním.

Z hodnotnejších predmetov možno spomenúť realizáciu reštaurovania Révaiovského mortuária/pohrebného štítu zo 17. storočia a staršej tlače/knín v počte 4 ks z fondu muzeálnej knižnice TNM, ktorých reštaurovanie bolo finančne realizované vďaka dotácii z Fondu na podporu umenia. Révaiovské mortuárium bolo po zreštaurovaní vystavené v novej expozícii v kúrii Ambrovec v Beckove. Knihy sú k nahliadnutiu v knižnici Trenčianskeho múzea v Trenčíne.

V roku 2021 bolo na Dokumentačné stredisko prinesených 30 Návrhov na konzervovanie zbierkových predmetov a 30 Záznamov o konzervovaní zbierkových predmetov. Z tohto počtu 5 Návrhov a Záznamov o konzervovaní zbierkového predmetu je evidovaných za rok 2019 a ďalších 25 Návrhov a Záznamov o konzervovaní zbierkového predmetu je evidovaných za rok 2020.

V roku 2021 bolo na Dokumentačné stredisko prinesených 19 Návrhov na reštaurovanie zbierkových predmetov a 20 Záznamov o reštaurovaní zbierkových predmetov. Z tohto počtu 9 Návrhov a Záznamov o reštaurovaní zbierkového predmetu je evidovaných za rok 2019, 4 Návrhy a Záznamy o reštaurovaní zbierkového predmetu sú evidované za rok 2020 a 5 Návrhov a Záznamov o reštaurovaní zbierkového predmetu je evidovaných v roku 2021 od externého reštaurátora.

V roku 2021 boli externe reštaurované aj 4 knihy z knižničného fondu múzea, ktoré nie sú zbierkovými predmetmi. Knihy boli reštaurované z Fondu na podporu umenia. Na Dokumentačné stredisko boli dodatočne prinesené 2 Návrhy a Záznamy o reštaurovaní kníh z knižničného fondu múzea, ktoré boli reštaurované ešte v roku 2018.

Záznamy o reštaurovaní kníh sú evidované v rámci Registra Návrhov a Záznamov o reštaurovaní zbierkových predmetov.

V roku 2021 sa pokračovalo v spolupráci s Digitalizačným centrom v Múzeu SNP v Banskej Bystrici. Prebehla konzultácia s Ing. Kulhánym, výber zbierkových predmetov určených na konzervovanie a digitalizáciu. Konzultácie sa uskutočnili i s fumigačným centrom SNG pobočky vo Zvolene, v ktorom prebehlo splyňovanie zbierok napadnutých drevokazným hmyzom a plesňami. Všetko prebehlo v spolupráci s členmi OZOČ a OPM v NMnV. Následne bolo vytypovaných a odoslaných 69 zbierkových predmetov pre pobočku SNG vo Zvolene a 80 zbierkových predmetov pre Digitalizačné centrum v Múzeu SNP v Banskej Bystrici. V II. polovici roku 2021 boli zbierkové predmety po odbornom ošetrovaní odoslané naspäť do Trenčianskeho múzea v Trenčíne.

Súbežne bolo v Digitalizačnom centre v Banskej Bystrici digitalizovaných 80 ks zbierkových predmetov z fondu etnografie.

Múzeum sa už dlhodobejšie snaží zabezpečiť ochranu a odborné ošetrovanie sklenených negatívov v zbierkach Trenčianskeho múzea v Trenčíne. Na základe toho bolo iniciované vyhľadanie spolupráce, na základe ktorej by sa zabezpečilo reštaurovanie poškodených zbierkových predmetov. Vzhľadom k tomu, že na Slovensku pravdepodobne nie je reštaurátor, ktorý by sa priamo venoval reštaurovaniu sklenených negatívov, došlo k nadviazaniu kontaktov v zahraničí so zámkom Slatiňany v Českej republike. Na území Slovenska sme sa snažili nadviazať spoluprácu s VŠVU, katedrou reštaurovania. Zabezpečiť reštaurovanie zbierkových predmetov na pôde vysokej školy. Celá komunikácia je zatiaľ v procese konzultácie. Konzultácie na tému ošetrovania fotografického fondu prebehli s Východoslovenským múzeom v Košiciach. Došlo k poskytnutiu odbornej dokumentácie k ošetrovaniu sklenených negatívov a získanie doporučení a kontaktu na konzervátorku SNA, ktorá by nám poskytla školenie na ošetrovanie sklenených negatívov pre konzervátorov a reštaurátorov Trenčianskeho múzea v Trenčíne. Jednalo by sa o základné ošetrovanie (konzervovanie), ktorého úlohou by bolo zastaviť proces degradácie zbierkového predmetu, poprípade predmety zabezpečiť pred ďalším poškodením.

V I. polroku 2021 bol vypracovaný projekt, ktorý bol súčasťou dotácie z Fondu na podporu umenia. Trenčianske múzeum v Trenčíne získalo finančnú podporu na kúpu germicídnych žiarivov do depozitárov v Župnom dome v Trenčíne, ako preventívny prostriedok proti tvorbe plesní a vzniku mikroorganizmov, prostriedok na dezinfekciu prostredia a vytvorenie vhodných mikroklimatických podmienok. Po úspešnom získaní dotácie, boli germicídne žiarivky nakúpené a umiestnené do depozitárnych priestorov Trenčianskeho múzea v Trenčíne.

K 01.01.2021 vošiel do platnosti príkaz riaditeľa č.59/2020, ktorým sa zabezpečila pravidelná kontrola zbierkových predmetov, ktoré sú dlhodobo t. j. najmenej 12 mesiacov vypožičané, a tých, ktoré sú vystavené v expozíčných priestoroch a pobočkách Trenčianskeho múzea v Trenčíne. Kontroly sa vykonávajú minimálne raz ročne, aby sa zistili podmienky uloženia a zabezpečenia zbierkových predmetov a identifikácia možných rizík, súvisiacich s ochranou zbierkových predmetov. Reštaurátori a konzervátori, spolu so zodpovednými odbornými zamestnancami uskutočnili fyzickú kontrolu a zhodnotili stav vystaveného zbierkového fondu a priestory, v ktorom je prezentovaný. Na základe toho boli uskutočnené patričné kroky na odstránenie prípadných nedostatkov, ktoré boli zistené pri kontrole zbierok. Stav zbierkového fondu možno z väčšej časti hodnotiť ako uspokojivý. S kontrolou expozíčných priestorov a vypožičaných zbierok budeme pokračovať i v roku 2022.

6) Vedecko-výskumná činnosť (k § 14 zákona o múzeách)

Trenčianske múzeum v Trenčíne je od roku 2015 držiteľom oprávnenia Ministerstva kultúry SR na vykonávanie archeologického výskumu. Múzeum v roku 2021 realizovalo terénne archeologické výskumy. Vedúci výskumov Mgr. Peter Schreiber a Mgr. Juraj Malec, PhD., po vykonaní výskumov dokončovali potrebnú dokumentáciu.

Jednotlivé archeologické výskumy:

1. VD 25 Ivanovce – Rodinný dom, parc. č. 287/20, (ukončený, nálezová správa odovzdaná)

2. VD 28 Dubnica - Priemyselný a logistický areál D.C.3 a Areál administratívnej budovy R.D.C.1, (ukončený, nálezová správa odovzdaná)
3. VD 29 Nemšová – Kľúčové, IBV Pod horou (terénny výskum ukončený, spracovávanie nálezovej správy)
4. VD 30 Trenčín – Brezina, výstavba mobiliáru v rámci Čerešňového sadu, rok 2020 - 2021 (terénny archeologický výskum ukončený, nálezová správa odovzdaná)
5. VD 31 Čachtice – 2. etapa (terénny výskum ukončený, nálezová správa odovzdaná)
6. VD 32 Trenčín – Partizánska ulica (terénny výskum ukončený, nálezová správa odovzdaná)
7. VD 33 Chocholná – Velčice – IB V Chrástky, (terénny výskum ukončený, nálezová správa odovzdaná)
8. VD 34 Kočovce – Sohoň – vedecký výskum, (terénny výskum ukončený, spracovávanie nálezovej správy)
9. VD 35 Kočovce – IBV Pri Škole, (terénny výskum ukončený, nálezová správa odovzdaná)
10. VD 36 Trenčín – Námestie sv. Anny – 1. etapa, (terénny výskum ukončený)
11. VD 37 Pruské – Kostol sv. Juraja, (terénny výskum ukončený, spracovávanie nálezovej správy)
12. Záchrané archeologické prieskumy v rámci aktuálnych preventívnych opatrení, zameraných na operatívnu záchranu ohrozených archeologických nálezov na doteraz neznámych lokalitách – 8 archeologických lokalít, okresy Ilava, Púchov, Považská Bystrica (ukončené)

Ďalšia vedecko-výskumná činnosť:

1. Dejiny Židovskej náboženskej obce Trenčín a jej kultúrne a spoločenské aktivity na stránkach dobovej tlače (na základe výskumu slovenskej, nemeckej a maďarskej staršej regionálnej tlače)
2. Knižné zbierky šľachtických rodov na Považí (na základe pasportizácie osobných a rodových knižníc príslušníkov šľachty v regióne Považia. V rámci výskumu knižnice talianskej šľachtickej rodiny Sizzo Noris z Adamoviec - spolupráca s 2 inštitúciami v talianskom regióne Trident: Biblioteca comunale di Trento a Biblioteca Civica di Merano)

Od roku 2016 Trenčianske múzeum v Trenčíne spolupracovalo na projekte **TreBuChET**: spolupráca TSK, mesta Trenčín a mesta Bučovice na Morave. Trenčianske múzeum v Trenčíne spolupracovalo v oblasti prezentácie (projektové tabule) i realizácie (archeologický výskum, prípravné a udržiavacie práce). Projekt bol ukončený tento rok a to slávnostným odovzdaním objektu do užívania. Na Trenčianskom hrade bol sprístupnený druhý vstup do hradu s pokladňou. Návštevníci si môžu prehliadnuť zrekonštruované Južné opevnenie. Taktiež bol zrealizovaný dojazd vláčikom z námestia až k druhej pokladni pri Čerešňovom sade.

Hlavným cieľom projektu TreBuChET je spojenie a zatraktívnenie štyroch historicky významných lokalít partnerov projektu realizáciou spoločného projektu. V meste Trenčín sa nachádza dominanta TSK - Trenčiansky hrad a Čerešňový sad, ktorý je súčasťou Lesoparku Brezina. V meste Bučovice sa nachádza zámok a Lesopark Kalvária. Spoločnou realizáciou projektu sa dosiahne jedinečné prepojenie historicky významných lokalít a vznikne možnosť propagácie tradičných remesiel, ovocinárstva a kultúry partnerských miest. Spolupráca partnerov na projekte umožnila otvorenie v minulosti pre turistov neprístupného Južného

opevnenia Trenčianskeho hradu (to bolo už sprístupnené v roku 2020), vybudovanie a skultúrnenie prístupu k Trenčianskemu hradu cez Čerešňový sad a revitalizáciu, skultúrnenie a oživenie Lesoparku Kalvária a Hradiska v Bučoviciach.

Od roku 2020 sa TNM podieľalo na archeologickom výskume na lokalite Trenčín – Brezina, ten je súčasťou výstavby cesty a chodníka okolo Čerešňového sadu, ktorý je súčasťou spomínaného projektu (koniec realizácie r. 2021). Vedúci výskumu bol Mgr. Juraj Malec, PhD.

Projekt bol podporený v rámci OP Interreg V-A SK_CZ 2014-2020. Celkové oprávnené výdavky projektu dosiahli takmer 3 milióny eur, Trenčiansky samosprávny kraj do svojej časti investoval 670 tis. eur z vlastného rozpočtu a približne 1,5 mil. eur z eurofondov.

Trenčianske múzeum sa podieľa na spolupráci s Univerzitnou knižnicou v Bratislave (oddelenie retrospektívnej bibliografie UK – Mgr. Miriam Ambrúžová, PhD.) a to pri výskume latinských, nemeckých a maďarských schematizmov, vydaných na území SR v rokoch 1700 – 1830. Ich výskyt v historických fondoch knižnice dohľadala zamestnankyňa Alica Krištofová, samostatná odborná knihovníčka. Ďalšou výskumnou úlohou Univerzitnej knižnice v Bratislave („Spracovanie nepravých periodík z územia Slovenska v rokoch 1701-1918“) bolo vypracovanie zoznamu cirkevných schematizmov Nitrianskej diecézy, vydaných od roku 1820, ktoré sa taktiež nachádzajú v knižnici Trenčianskeho múzea v Trenčíne.

Spolupráca so Slovenskou národnou knižnicou v Martine v rámci celoslovenskej pasportizácie, evidencie a ochrany historických knižničných dokumentov a fondov (ďalej len HKDaF) v rámci národného programu komplexnej ochrany HKDaF, ktorý realizuje Odbor správy HKDaF. Tento projekt prebieha v dvoch líniách. Prvá línia má celoslovenský charakter a zaoberá sa výskumom slovacík zachovaných na území Slovenska. Druhá realizuje výskum v medzinárodných súvislostiach a zhromažďuje a vyhodnocuje zásadné informácie o výskyte, počtoch, stave a využívaní slovacikálnych dokumentov za hranicami Slovenskej republiky. V rámci tohto dlhoročného projektu sa zamestnankyňa Alica Krištofová venovala výskumu a mapovaniu slovacikálnej literatúry. Priebežne spracováva slovacikálne dokumenty (staré tlače do roku 1925) z autorského, územného a obsahového hľadiska, vytvorila elektronický katalóg. Spracovanie slovacík prebieha v rámci odborného a vedeckého výskumu Slovenskej národnej knižnice v Martine, ktorý sa zaoberá výskumom slovacík zachovaných na území Slovenska.

Alica Krištofová sa v roku 2021 venovala vytváraniu elektronického katalógu osobností, a to biografickej dokumentácie reprezentantov slovenskej a zahraničnej národnej kultúry, umenia, vedy, techniky, spoločenského a politického života ako pramenná báza výskumnej, edičnej a informačnej činnosti. Uskutočnila prieskum a excerpovanie z maďarsko-nemeckých novín „Vágvölgyi Lap“ (od r. 1874) za účelom vytvárania súpisu informácií k dejinám synagógy a Židovskej náboženskej obce v minulosti a činnosti židovských charitatívnych spolkov na území Trenčína. Uskutočnila rozbor obsahu strojopisného diela Ľudovíta Dohnányho: Dejiny hradu a bývalého slobodného kráľovského mesta Trenčína – PRÍLOHY A POZNÁMKY – s popisáním obsahu jednotlivých strán a tematických častí. K jej ďalšej činnosti patrí analytický rozbor a spracovanie diela právnika Štefana Verböciho (Stephani de Werböczy, 1458-1561) Tripartitum opus juris incluti regni Hunagriae. Vo fonde sa nachádza 9 vydaní z rokov: 1584, 1561, 1696, 1734, 1763, 1775, 1779 (3 ex.). Spracované sú všetky vydania. Pre prácu historikov Trenčianskeho múzea v Trenčíne spracovala Súpis prameňov a literatúry k dejinám Trenčína v rokoch 1800 – 1900. Zdroje: archívne dokumenty, rukopisy publikácií, súdobé štatistiky, demografické prehľady, rôzne druhy schematizmov, výročné správy škôl a ústavov, cestopisy, turistické príručky, geograficko-historické príručky

o Uhorsku. Taktiež vypracovala súpis Zbierok zákonov a nariadení Československej republiky a indexov k zbierkam zákonov ČSR – roky 1918-1944 a Slovenských zákonníkov z rokov 1941-1945.

Uskutočnilo sa vypracovanie súpisu článkov z regionálnej tlače MY Trenčianske noviny (od marca 2020) k téme: „Covid 19“, ktoré zachytávajú prehľad udalostí počas pandémie, spôsobenej novým koronavírusom v Trenčianskom kraji.

Uskutočnilo sa spracovanie dvoch knižničných diel:

1. viacväzkového diela francúzskeho prírodovedca a riaditeľa Kráľovskej botanickej záhrady Georga Loiusa Leclerc de Buffon (1707-1788) *Allgemeine Naturgeschichte* (Troppau=Opava, 1785-1789) – v programe Tritius
2. dielo historika a archivára Martina Juraja Kovachicha (1744-1821) a právnika a archivára Jozefa Mikuláša Kovachicha (1798-1878) – v programe Tritius

K ďalším pracovným úlohám patrí:

- súpis a obsahový rozbor vestníkov Uhorského historického spolku Századok z rokov 1872-1908
- Obsahový rozbor strojopisného diela Ľudovíta Dohnányho: Dejiny hradu a bývalého slobodného kráľovského mesta Trenčína – PRÍLOHY A POZNÁMKY – s popisáním obsahu jednotlivých strán a tematických častí
- Analytický rozbor a spracovanie diela právnika Štefana Verböciho (Stephani de Werböczy, 1458-1561) *Tripartitum opus juris inclyti regni Hunagriae*. Vo knižničnom fonde sa nachádza 9 vydaní z rokov: 1584, 1561, 1696, 1734, 1763, 1775, 1779 (3 ex.). Spracované sú všetky vydania.
- Pre Univerzitnú knižnicu Bratislava vypracovanie prehľadu časopisov (rokov, ročníkov, čísiel) dochádzajúcich do knižnice Trenčianskeho múzea v Trenčíne – ako podklady pre Adresár knižníc SR
- Súpis prameňov a literatúry k dejinám Trenčína v rokoch 1800 – 1900. Zdroje: archívne dokumenty, rukopisy publikácií, súdobé štatistiky, demografické prehľady, rôzne druhy schematizmov, výročné správy škôl a ústavov, cestopisy, turistické príručky, geograficko-historické príručky o Uhorsku
- Vypracovanie súpisu Zbierok zákonov a nariadení Československej republiky a indexov k zbierkam zákonov ČSR – roky 1918-1944 a Slovenských zákonníkov z rokov 1941-1945.
- Tvorba výberových bibliografií k nasledovným publikáciám:
 1. Zborník Trenčianskeho múzea v Trenčíne 2017
 2. Zborník Trenčianskeho múzea v Trenčíne 2018
 3. Zborník Trenčianskeho múzea v Trenčíne 2019
 4. Trenčín remeslá architektúra
- Tvorba personálnej bibliografie k osobnosti Matúša Čáka Trenčianskeho (asi 1260 - 18.03.1321) : excerptovanie z časopisov, novín, staršej slovenskej literatúry a zahraničnej literatúry
- Súpis literatúry k osobnosti PhMr. Jána Halašu (Halaša, Ján 1893-1981 – lekárnik, autor viacerých publikácií a fotograf Trenčianskeho múzea v rokoch 1967-1972)
- Preklad textov Mateja Bela z latinčiny do slovenčiny (preklad textov obcí v okolí Nového Mesta nad Váhom).

7) Sprístupňovanie zbierkových predmetov a zbierok (k § 15 zákona o múzeách)

Výstavná činnosť je jednou zo základných foriem sprístupňovania zbierkových predmetov, ktorej TNM venuje osobitnú pozornosť. V roku 2021 realizovalo vlastné výstavy a v spolupráci s inými inštitúciami, ktoré odborne zašitili odborní pracovníci OZOČ. Boli to výstavy:

- 02.12.2020 – 25.04.2021, výstava *Život roľníka*, kurátor výstavy: Mgr. Martin Malo, OZOČ
- 30.04.2021 – 15.09.2021, *Trenčianske likéry*, kurátor výstavy: v réžii firmy Old Herold, Ing. N. Ambrosova
- 01.11.2021 – 31.05.2022, *Trenčín a Trenčiansky hrad, Výstava obrazov*, kurátor výstavy: JUDr. Slavomír Moško, Mgr. Veronika Ďurejová

V novembri roku 2021 sme si pripomenuli 100 rokov od narodenia A. Dubčeka. Trenčianske múzeum v Trenčíne si toto výročie pripomenulo výpožičkou osobných predmetov A. Dubčeka, ktoré zapožičalo SNM v Bratislave. Návštevníci si v roku 2022 budú môcť tieto osobné predmety prezrieť a to v Rodnom dome Ľudovíta Štúra a Alexandra Dubčeka, kde prebehla reінštalácia expozície venovaná A. Dubčekovi. V roku 2021, vzhľadom k protipandemickým opatreniam, nebola táto doplnená časť expozície sprístupnená verejnosti. Očakávame, že v prvej tretine roku 2022 bude i táto pobočka prístupná záujemcom o návštevu tejto expozície.

V mesiacoch január – apríl a november – december 2021 došlo k uzatvoreniu prevádzok kvôli pandémie.

V roku 2021 boli v Trenčianskom múzeu v Trenčíne uskutočnené nasledovné prednášky:

- 17.06.2021, Mgr. Juraj Malec, PhD.: *Sídľisková kultúra v období Matúša Čáka Trenčianskeho*
- 29. 7. 2021, Mgr. Lukáš Trnkóci, PhD.: *Matúš Čák Trenčiansky, Pán Váhu a Tatier, 700 rokov od jeho smrti*
- 02.09.2021, Mgr. Adrián Drobňák: *Finančná stráž ČSR a fenomén pašovania v medzivojnovom období*
- 28.10.2021, Mgr. Martin Vincurský: *Jedno stádo a jeden pastier. Cirkev v časoch Matúša Čáka Trenčianskeho*

V spolupráci s firmou Yahart a KOCR TSK prebehla realizácia **virtuálnej prehliadky v priestore Rytierskej sály na Trenčianskom hrade**. Úlohou bolo prezentovať históriu hradného objektu a osudy majiteľov hradu (témy: *Barborin palác, Hedviga Tešínska, Ján Zápoľský a kamenárske značky*). Výsledný produkt projektu je prístupný verejnosti formou aplikácie HRADY3D od júna roku 2021.

V roku 2021 prebiehali prípravy k **700. výročiu úmrtia Matúša Čáka Trenčianskeho**. Vzhľadom k protipandemickým opatreniam sa plánovaná konferencia uskutočnila až v dňoch 23. – 24.09.2021. V spolupráci s Trnavskou univerzitou v Trnave, katedry histórie, prebehli prípravy a realizácia odbornej konferencie na okruh tém k osobnosti a dobe Matúša Čáka Trenčianskeho. Súbežne TNM realizovalo **expozíciu s názvom Pán Váhu a Tatier**. Súčasťou je výpožička kópie stredovekej hermy/relikviáru pôvodom z Trenčianskej mestskej radnice,

dnes uložená v Magyar Nemzeti Múzeum, ktorá v minulosti poslúžila na zhotovenie portrétu Matúša Čáka Trenčianskeho. Magyar Nemzeti Múzeum nám zapožičalo vernú kópiu spomínanej hermy. Tento rok prebiehali sprievodné aktivity, ktorých úlohou bolo pripomenúť si osobnosť Matúša Čáka Trenčianskeho. Trenčianske múzeum v Trenčíne dalo vyhotoviť eurobankovku s nulovou hodnotou, ktorá si taktiež pripomína toto výročie. Bankovky sú dostupné ako suveníri bežným návštevníkom a záujemcom o tento zberateľský predmet.

Program konferencie – 700. výročie úmrtia Matúša Čáka Trenčianskeho, prednášajúci a témy:

1. **Mgr. Jakub Palko** : *Matúš II. a Peter I. Čákovci v službách kráľa Štefana V.*
2. **Prof. PhDr. Vladimír Rábik, PhD. (prezentovala Mgr. Alena Macková)** : *Spoločensko-politická situácia v prvej štvrtine 14. storočia – Matúš Čák Trenčiansky*
3. **PhDr. Vladimír Vlasko, PhD.** : *Zápolenie uhorskej oligarchie v kráľovstve sv. Štefana na príklade pánov z Kőszegu a rodu Čák*
4. **Mgr. Dominik Blanár, PhD.** : *Omodejovci a Matúš Čák Trenčiansky, vzájomný vzťah dvoch mocných "hornouhorských" dobových predstaviteľov oligarchie / podobnosti, špecifiká a rozdiely pôsobenia významnej vetvy Abovcov, Omodejovcov a Matúša Čáka Trenčianskeho*
5. **Viliam Zemančík, SLL. (prezentovala Mgr. Mária Letcová)** : *Benediktínske opátstvo na Skalke a Matúš Čák Trenčiansky*
6. **PhDr. Veronika Nováková, PhD.** : *Matúšova zem - vymedzenie a vývoj pojmu*
7. **Mgr. Michal Franko, PhD.** : *Vybrané aspekty z hospodárstva Trenčianskej župy začiatkom 14. storočia*
8. **PhDr. Martin Štefánik, PhD.** : *Reformy Karola Róberta v Uhorsku v dvadsiatych rokoch 14. storočia*
9. **Mgr. Juraj Malec, PhD.** : *Sídlisková situácia v období M. Čáka Trenčianskeho*
10. **Mgr. Miloš Marek, PhD. (prezentovala Mgr. Alena Macková)** : *Konsolidácia pomerov na Slovensku po smrti Matúša Čáka Trenčianskeho*
11. **Doc. PhDr. Zuzana Lopatková, PhD., Mgr. Radoslava Ristovská, PhD.** : *Matúš Čák Trenčiansky v Noticiách Mateja Bela*
12. **Ing. arch. Martin Bóna, PhD.** : *Najnovšie poznatky o stavebných aktivitách Čákovcov na slovenských hradoch*

Publikačná činnosť bola zabezpečovaná najmä prostredníctvom odborných zamestnancov OZOČ a OPM.

Výstupy jednotlivých zamestnancov múzea sú nasledovné:

Mgr. Adrián Drobňák

- Spracoval štúdiu do pripravovaného zborníka Trenčianskeho múzea v Trenčíne s témou *Alexander Dubček, politik, štátnik a muž prelomových udalostí roku 1968.*
- Spracoval štúdiu do pripravovaného zborníka Trenčianskeho múzea v Trenčíne s témou *Alexander Dubček a jeho spojenie s Trenčínom a okolím.*
- *Začiatky československej finančnej stráže a celková situácia na slovensko-poľskej hranici na území Spiša po vzniku ČSR – štúdiá v pripravovanom zborníku Sandecko-spišské zošity, Zväzok 11*

- *Rodný dom Ľudovíta Štúra a Alexandra Dubčeka v Uhrovci* – príspevok bude uverejnený v pripravovanom zborníku príspevkov zo vzdelávacieho seminára pre mládež s názvom Alexander Dubček, demokrat a Európan 100. výročie narodenia, ktorý sa uskutočnil 22.10.2021 v Uhrovci

Alica Krištofová

- *Norimberské tlače 17. storočia z majetku zemianskej rodiny Zamarovských zo Zamaroviec v knižnici Trenčianskeho múzea v Trenčíne* (č. 3/2021 časopis Múzeum)
- *Studia Bibliographica Posoniensia – Zborník Univerzitnej knižnice v Bratislave: Pražskí a viedenský hebrejskí kníhtlačiari 18. a 19. storočia vo fonde knižnice Trenčianskeho múzea v Trenčíne.* (Príspevok k dejinám hebrejského kníhtlačiarstva)

Mgr. Martin Malo

- *Múzejný zborník do tretice*
Dostupné na internete [január 2021]: <https://www.trencinregion.sk/25779/muzejny-zbornik-do-tretice>
Referát o novovydanom Zborníku Trenčianskom múzea v Trenčíne 2019.
- *Dolná Poruba a Etnografický atlas Slovenska*
In: *Dolnoporubský hlas*, roč. 11, január 2021, č. 1, s. 6
Príspevok o Etnografickom atlase Slovenska a Dolnej Porube ako jednej z lokalít na výskumy EAS – pri príležitosti 30 rokov od vydania EAS.
- *Rodák s prímiením Luhačovský*
In: *Luhačovické noviny*, roč. XXVIII, duben 2021, č. 4, s. 12
Medailón o príslušníkovi československej armády, maliarovi a rodákovi z Luhačovic Františkovi Pospíšilovi-Luhačovskom (*1894 - †1983), ktorý bol počas pobytu na Považí umelecky činný a jeho obraz – portrét Erny Uršičovej, majiteľky Vily Atlantis v Trenčianskych Tepliciach, sa nachádza v zbierkovom fonde výtvarného umenia Trenčianskeho múzea v Trenčíne.
Na publikovanie boli vytvorené doposiaľ nezverejnené 2 príspevky:
- *Mgr. Mária Mitterová - výberová bibliografia*
Výberová bibliografia bývalej odbornej pracovníčky - botaničky Trenčianskeho múzea v Trenčíne k jubileu 75. rokov (11.5.1946)
Pre pripravovaný „Zborník Trenčianskeho múzea v Trenčíne 2021“
- *Bohdan Vilček*
Medailón spoluzakladateľa mestského múzea v Trenčianskych Tepliciach a kronikára Trenčianskych Teplíc.
- *Konferencia „700. výročie úmrtia Matúša Čáka Trenčianskeho 1321 – 2021“, 3 s.*
Správa o konferencii pre časopis Múzeum.

Mgr. Jaroslav Michálik

- Spracoval článok *Edičná činnosť Trenčianskeho múzea v Trenčíne* pôvodne pre časopis Múzeum. Článok bude uverejnený v Zborníku Trenčianskeho múzea 2021.

Mgr. Peter Schreiber

- Rozpracovaný príspevok *Keramika terra sigillata z náleziska Trenčín*.

Mgr. Martin Štefánik

- článok o bývalej botaničke Trenčianskeho múzea v Trenčíne, Mgr. Márii Mitterovej (odoslané do redakcie časopisu Múzeum dňa 7.6.2021), uverejnené v čísle 3/2021.

Mgr. Lukáš Trnkóci, PhD.

- Spracovávanie správy k BERNÁT, Libor. Noviciát frátrov Spoločnosti Ježišovej v Trenčíne v rokoch 1655 – 1773. Trenčín, 2020, 300 s. ISBN: 978-80-972123-3-9
- Historicko-pedagogické fórum, roč. X., č. 1-2 / 2021: Kremnický učiteľ Pavol Križko (pokračovanie), s. 10 – 21 – článok
- KOPPAN, Vladimír. Červený prílív, 2021, 151 s. – recenzia

Mgr. Kristína Danková

- Novomestský spravodajca 3/2021: príspevok s názvom *K 70. výročiu úmrtia Ľudmily Podjavorinskej*.
- Príprava odborného príspevku na vedeckú konferenciu *Stretnutie mladých historikov XI: Poznanie, spoločnosť, dejiny*. Názov príspevku: *Vyššia šľachta v Nitrianskej župe do roku 1301*

Mgr. Juraj Malec PhD.

Rozpracované:

- Slovenská archeológia: *Sídlisko ľudu popolnicových polí v Ivanovciach* (spoluautor Mgr. Martin Bača, PhD.)
- Zborník SNM: *Sídlisko lineárnej kultúry v Novom Meste nad Váhom - prvá sezóna*
- Zborník Trenčianskeho múzea v Trenčíne „Matúš Čák 1321 – 2021“: *Sídlisková štruktúra južnej časti stredného Považia v stredoveku s dôrazom na obdobie Matúša Čáka Trenčianskeho*.
- Pod stromom života. Zborník k 70. narodeninám Michala Slivku: *Sídelný areál z 12. storočia v Kľúčovom* (spoluautor Mgr. Martin Bača, PhD.)

Mgr. Martin Vincurský

- Ján SKOVAJSA. Porta do Dolného Srnia. Dolné Srnie : Obec Dolné Srnie; Miestny odbor Matice Slovenskej v Dolnom Srní, 2019, ISBN 978-80-570-1867-4. **Recenzia na publikáciu určená na zverejnenie** v Zborníku Trenčianskeho múzea 2021 (8 normostrán, odovzdaná).
- Fašizmus, antifašizmus a konšpirácie. **Rozpracovaná správa z prednášky** a panelovej diskusie z 11. 11. 2021 určená do Zborníku Trenčianskeho múzea 2021 (2 normostrany).

Muzeálna pedagogika prebiehala najmä v rámci podujatí na Trenčianskom hrade a v priestoroch Podjavorinského múzea v Novom Meste nad Váhom. Podujatia zabezpečovali odborní pracovníci PM, alebo muzeálny pedagóg v spolupráci s odbornými pracovníkmi OZOČ.

Podujatia na Trenčianskom hrade boli tvorené na základe aktuálnych výstav na hrade. Zamerali sa najmä na tvorivú činnosť. Všetky aktivity boli prerušené vypuknutím pandémie Covid – 19.

Všetci odborní zamestnanci TNM sa podieľali na lektorskej činnosti v priestoroch expozícií Župného domu a PM. Lektorské texty postupne prepracovávajú, dopĺňajú a rozširujú.

Metodická pomoc /odborná konzultácia/

Odborní pracovníci TNM vykonávajú konzultačnú činnosť v zmysle prijatého Bádateľského poriadku zo dňa 21.03.2017 a upraveného Bádateľského poriadku zo dňa 15.10.2021. Je potešením, že počet bádateľov stúpa a je záujem o materiály uložené nielen v zbierkovom fonde múzea, ale i vo fonde negatívov historických fotografií. V roku 2021 sa uskutočnilo 70 odborných konzultácií s odbornými pracovníkmi TNM. 18 externých bádateľov využilo služby Dokumentačného strediska TNM. Na Dokumentačnom stredisku bolo vypracovaných 17 licenčných zmlúv. 19 bádateľov využilo služby knižnice Trenčianskeho múzea v Trenčíne.

Prehľad tém, ktoré boli predmetom konzultácii OZOČ a OPM:

- Sakrálna architektúra : zaniknutý kláštor pri Kálnici, Karner v Modrovej
- storočnica SOŠ obchodu a služieb v NMnV
- dejiny Piaristického gymnázia v Trenčíne
- datovanie nápojových etikiet Old Heroldu a dejiny liehovaru Old Herold
- šperk z obdobia 13.-14.storočia v oblasti Beckova až Trenčín, kachlica s nápisom Andreas Pocabelo, historické sklo z Trenčianskeho hradu, keltské mince v regióne Trenčín, jantár z nálezových kontextov z doby laténskej
- eneolitické osídlenie oblasti Trenčín a Nové Mesto nad Váhom
- osoby a osobnosti – J. Koronthály, František Pospíšil-Luhačovský, Juraj Tranovský, Jozef Laca, A. Dubček, Jozef Ľudovít Holuby, židovský architekt Gustáv Reim, Matúš Čák Trenčiansky, Alžbeta Báthory, Hedviga Tešínska, pilot uneseného lietadla v roku 1972, trenčianski hlavní župani a župní predstavitelia v 19. storočí
- dohľadanie predkov bádateľa: Heinrich a Leopold Freyberger – židovský pôvod
- členovia Včelárskeho spolku pre Trenčín a okolie
- pomocné vedy historické, heraldika – rod Zápoľských a Hedviga Tešínska, Matúš Čák Trenčiansky
- rod Okruckých z Trenčianskej župy, rod Sztrechay, rod Szilvayovcov – hospodárske a majetkové pomery
- prvé písomné zmienky o Dubnici nad Váhom
- politický život v Trenčíne v rokoch 1919 – 1939
- reliéf Jána Jiskru na trenčianskej hradnej skale
- regionálne periodiká stredného Považia v minulosti (pred rokom 1918 a v rozmedzí rokov 1918 – 1945)

- zbierkový fond Trenčianskeho múzea v Trenčíne – rôzne zbierkové predmety, zhodnotenie a proveniencia predmetov kultúrnej hodnoty
- fotografický fond Trenčianskeho múzea v Trenčíne – Stern - Hammam
- dejiny, osobnosti a architektúra Trenčianskeho hradu a Košeckého hradu
- bytová kultúra a šľachtické obydlia v kúriách a kaštieloch na SR, delenie a dejiny obytných priestorov kúrie Ambrovec v Beckove a Draškovičovho kaštieľa v Čachticiach, dejiny historického objektu Katov dom, obytná vila na Partizánskej ulici v Trenčíne, židovská Synagóga v Trenčíne
- dejiny starého židovského cintorína v Novom Meste nad Váhom
- Vybrané lokality zo súpisu lesov Trenčianskeho panstva z roku 1755 (preklad z latinčiny)
- pramene k tradičnej ľudovej kultúre v obci Horná Súča, Nemšová, paličkovaná čipka na Slovensku, tradície a zvyky - Veľká noc v Púchove, *Seminarium ethnologicum IV*, obrazy Jožu Uprku s národnostnou tematikou z oblasti Stredného Považia
- výskyt medveďa hnedého v okolí Trenčína, determinácia roháča obyčajného
- odborná spolupráca pri realizácii expozície Dubnického múzea „*Prebudená archeológia*“, odborná spolupráca pri realizácii rozšírenia expozície Múzea partizánskej brigády Jána Žižku v Bánovciach nad Bebravou

V roku 2021 Dokumentačné stredisko v Trenčianskom múzeu v Trenčíne poskytlo externým bádateľom prístup k fotonegatívom na konkrétnu tému.

Okruhy tém v roku 2021:

- dejiny umenia a architektúry – fotografie archeologických nálezov z fondu múzea
- história mesta Dubnica nad Váhom - odtlačky pečatí mesta
- história Synagógy v Trenčíne – podklady pre rekonštrukciu
- kachliarska produkcia – fotografia kachlice (Beckov – dolný hrad)
- história Átria pod Mestskou vežou v Trenčíne
- fotografie obrazov pre expozíciu z dejín reformácie v Uhorsku
- história Hasičskej ulice – príprava publikácie
- história budovy Váženskej nemocnice v Trenčíne – rekonštrukcia
- fotografie obrazov autora Š. Straku – vydanie katalógu pri príležitosti výstavy diel autora
- historické pečate a erby obcí (Kľúčové, Ľuborča, Trenčianska Závada, Nemšová)
- rodostrom rodiny Nozdrovických – súkromné bádanie
- etnografické fotografie Pruského a okolia – príprava na terénny výskum
- obraz G. Ilešháziho – dokumentácia histórie obce Dlhé Pole
- záber na starý Trenčín – dokumentácia Palackého ulice
- Židovská Synagóga v Trenčíne – podklad pre archeologický výskum
- fotografie z obdobia socializmu v Trenčíne – súkromné bádanie
- Staré židovské náhrobky na cintoríne v Novom Meste nad Váhom – príprava publikácie
- Beckov za čias Stiborovcov – obrazová príloha článku pre Beckovské noviny
- zmapovanie židovských obchodných prevádzok – bakalárska práca

Mediálne výstupy

Mediálne výstupy zamestnancov TNM vo veľkej miere súviseli s realizovanými prezentačnými podujatiami. Pracovníci múzea dostávajú priestor v regionálnych a celoslovenských televíziách a rádiách. Vďaka dobrej spolupráci odznali reportáže o zbierkach, histórii, výročiach, výstavách a podujatiach v TV Považie, TV Pohoda, TV LUX, TV JOJ, TV Markíza, RTVS, Rádio Regina a iné. Niekoľko článkov bolo publikovaných v periodikách Nový Čas, Pravda, Sme a regionálnych periodikách Trenčín región, Trenčianske noviny, Novomestský spravodajca, Beckovské noviny a iné.

Všetky aktivity múzea sú pravidelne prezentované na webovej stránke www.muzeumtn.sk a na oficiálnom profile sociálnej siete facebook.com, instagram.

8) Iné aktivity

Účasť na konferenciách, seminároch, školeniach

Vzhľadom k opätovnému vypuknutiu pandémie Covid – 19 v januári roku 2021 bola účasť na odborných podujatiach obmedzená alebo pozastavená. Taktiež v nasledujúcich mesiacoch neboli uskutočnené odborné stretnutia v iných inštitúciách, a to z dôvodu stále hroziaceho nebezpečenstva šírenia vírusu Covid – 19. V jesenných a zimných mesiacoch sa situácia opäť zhoršila.

Vzhľadom k pandemickej situácii roku 2021 sa viaceré konferencie alebo semináre presunuli do online prostredia. To umožnilo odborným zamestnancom pasívne sa zúčastniť viacerých konferencií, seminárov.

Zamestnanci PM a TNM sa pasívne zúčastnili na nasledovných konferenciách:

- medzinárodná konferencia - *Modernizácia múzejných depozitárov a podmienky ich sprístupňovania verejnosti*, konaná v dňoch 23. – 24.03.2021 s podporou Grantov EHP a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky
- úvodná konferencia k projektu *DRAGON - Urobme autentickú rekonštrukciu a podme do toho (projekt rekonštrukcie západného paláca hradu Beckov)*, ktorá sa konala 10.03.2021 prostredníctvom online platformy ZOOM
- interdisciplinárna vedecká konferencia *Ženy v tieni dejín*, ktorá sa konala 19. – 20.04. 2021 prostredníctvom online platformy ZOOM
- online prednáška *Špecifika konzervovania a reštaurovania archeologických nálezov*
- online prednáška *Kapitoly z konzervovania a reštaurovania plastu*
- vedecký seminár *Zemepanské mestá – cesta dejinami*, ktorý sa konal 21. a 22.09.2021 prostredníctvom online platformy ZOOM
- Konferencia *„Panovnícka moc, jej atribúty, reprezentanti a výkon od včasného do neskorého stredoveku“* (Historický ústav SAV, 11.10.2021)
- Workshop *„Práce s citačným manažerom Zotero“* organizovaný Ústřední knihovnou FF MU (online, 4.11.2021)
- Konferencia *„Círke a krize v průběhu staletí“* (online, 8.11.2021)
- Prednáška Richarda Evansa a panelová diskusia: *„Fašizmus, antifašizmus a konšpirácie v minulosti a súčasnosti“* (Ministerstvo zahraničných vecí SR, 11.11.2021)

Zamestnanci múzea sa aktívne zúčastnili úvodnej konferencie k projektu **Revitalizácia Draškovičovho kaštieľa v Čachticiach**, ktorá sa konala 10.05.2021 prostredníctvom online platformy ZOOM.

V online prostredí prezentoval svoju činnosť historik Mgr. Martin Vincurský a to na hodine dejepisu na Piaristickom gymnáziu Jozefa Braneckého.

TNM sa taktiež aktívne zúčastnilo každoročného projektu *Noc múzeí a galérií*. Vzhľadom k zložitej pandemickej situácii sa toto podujatie uskutočnilo v online prostredí a to dňa 15.05.2021. Múzeum v tento deň postupne zverejnilo štyri video príspevky:

- Osudy Koryčanskej madony, ktorú dal zhotoviť Stibor zo Stiboric koncom 14. storočia. V stálej expozícii Podjavorinského múzea sa nachádza jej hodnoverná kópia.

Názov: **Z našej expozície**

Výkladom predstavil predmet Mgr. Martin Vincurský, Podjavorinské múzeum v NMnV

- Výsledky veľmi bohatých archeologických výskumov za posledný rok. Zavítali sme do doby kamennej, prešli sme sa ulicami mesta z doby bronzovej a navštívili aj tajuplné keltské obetisko.

Názov: **Cesta pravekom**

Prednášajúci: Mgr. Juraj Malec, PhD., Podjavorinské múzeum v NMnV

- Životné osudy Matúša Čáka Trenčianskeho v priebehu 13. a 14. storočia. Stručný pohľad na udalosti od jeho narodenia, rozširovanie svojej moci na dnešnom západnom a strednom Slovensku, spory s kráľom Karolom I., vojenské stretnutie pri Rozhanovciach až po Matúšovu smrť v roku 1321. Záver bol venovaný dvom mýtom, ktoré sú späté s jeho osobnosťou.

Názov: **Matúš Čák Trenčiansky**

Prednášajúci: Mgr. Lukáš Trnkóci, PhD., Trenčianske múzeum v Trenčíne

- Predstavili sa vybrané objekty Trenčianskeho hradu a tým sme nadviazali na minuloročnú prehliadku Južného opevnenia. Boli prezentované najstaršie stavby, ich stavebné premeny v čase, základné delenie hradu, využitie hradnej akropoly a dolného nádvorja a vzhľad tohto kamenného panského sídla v časoch Matúša Čáka Trenčianskeho.

Názov: **Prechádzka Trenčianskym hradom**

Prednášajúci: Mgr. Vladimír Pindák, Trenčianske múzeum v Trenčíne

Mimoodborná činnosť

Odborní zamestnanci OZOČ vykonávali lektorskú činnosť v expozícii TNM. Aktívne sa zúčastnili odkrývania sond počas realizovania archeologického výskumu v lesoparku Brezina v Trenčíne.

Odborní zamestnanci OPM vykonávali dozor pri rôznych prácach v objekte PM, starali sa o prevádzku budovy. Zamestnanci mali na starosti recepciu a víťanie návštev múzea, administratívu oddelenia a budovy.

PODUJATIA A VÝSTAVY TRENČIANSKEHO MÚZEA V TRENČÍNE 01.01.2021 – 31.12.2021

Všetky pobočky Trenčianskeho múzea v Trenčíne boli z dôvodu protipandemických opatrení uzatvorené až do 19.04.2021. Dňa 19.04.2021 bol sprístupnený Trenčiansky hrad, Župný dom v Trenčíne a Podjavorinské múzeum v Novom Meste nad Váhom. 23.04.2021 sa otvorila Kostnica/Karner sv. Michala v Trenčíne, 01.05.2021 Kúria Ambrovec v Beckove. Katov dom (22.05.2021) a Rodný dom Ľudovíta Štúra a Alexandra Dubčeka v Uhrovci (11.5.2021) boli otvorené po rekonštrukčných prácach vykonaných na streche a ochodzi objektu. K nasledovnému uzatvoreniu pobočiek došlo koncom mesiaca november v roku 2021.

AUTOM OKOLO SVETA, PEDAL PLANET VÝSTAVA ŠLIAPACÍCH AUTÍČOK

Termín: 01.10.2020 – 30.06.2021

Miesto: Kasáreň, Trenčiansky hrad

Zbierkovú flotilu tvorí **57 unikátnych pedálových autíčok**. Modely pochádzajú z Talianska, Nemecka, Ruska, Francúzska, Veľkej Británie a mnohých ďalších európskych krajín. Výstava šliapacích autíčok sa na Trenčianskom hrade prezentovala prostredníctvom zbierky historických pedálových autíčok „*PEDAL PLANET*“. Ide o jednu z najväčších súkromných zbierok v Európe. Tvorí ju viac ako 500 exponátov rôznych šliapadiel – od autíčok cez motorky, koníky, lietadlá, rakety až po stroje ako bager, žeriav alebo traktor.

ŽIVOT ROĽNÍKA

Termín: 02.12.2020 – 23.05.2021

Miesto: Kasáreň, Trenčiansky hrad

Kurátor: Mgr. Martin Malo

Výstava prezentuje pohľad na zvyky životného cyklu ako súčasť života roľníka na území stredného Považia. Narodenie, svadba a smrť patria k životným medzníkom, ktoré boli odnepamäti sprevádzané rozličnými prvkami tradičnej ľudovej kultúry. Duchovné a spoločenské potreby človeka uspokojovali **ľudové zvyky, obrady, rituály, poveria a obyčaje**. Touto výstavou Trenčianske múzeum v Trenčíne predstavuje rozmanitosť etnologických zbierok, a súčasne približuje život roľníckej rodiny v minulosti, čím prináša odkaz pre mladšie generácie so snahou zachovať dedičstvo našich predkov s jeho jedinečnými znakmi a zvláštnosťami.

TRENČIANSKE LIKÉRKY

Termín: 30.04.2021 – 15.09.2021

Miesto: kasáreň, Trenčiansky hrad

Kurátor: Old Herold, Ing. Natália Ambrosová

Návštevníkom približuje nielen liehovarnícky priemysel a ich výrobky, ale všimne si i osudy výnimočných ľudí, ktorí v likérkach pôsobili a zanechali v nich svoju energiu.

„Vznik a rozmach liehovarníckeho priemyslu v Trenčíne sa datuje do roku 1886. A práve do tohto obdobia pred 135 rokmi prenesú exponáty návštevníka výstavy. Bude si môcť prezrieť typický obchod a hostinec - teda miesta, kde sa s výrobkami trenčianskych likériek mohol stretnúť. Návštevníkov zaujmú dochované originálne obaly a etikety produktov likériek, ale aj pôvodné dokumenty a dobové reklamy. Táto výstava je pripravená v spolupráci s Múzeom

obchodu v Bratislave“, uviedla obchodná a marketingová manažérka zo spoločnosti OLD HEROLD Natália Ambrosová.

Prevažná väčšina informačných panelov je venovaná histórii likériek a návštevníkovi umožní spoznať ich príbeh. Panely dopĺňajú predmety zo zbierky spoločnosti OLD HEROLD, ktorá sa snaží zachovať ich historický odkaz a vrátiť ich príbehu vážnosť, ktorú si zaslúžia.

Návštevníci sa s témou výstavy môžu stretnúť už pred vstupom do kasární, kde ich upúta dobové vozidlo, ktorým sa mohla dostať slávna Juniperus borovička z Trenčína do sveta.

Podujatie:

NA ŽIVOT A NA SMRŤ

Termín: 19.06.2021 – 20.06.2021

Miesto: Trenčiansky hrad

Vystúpenie skupiny historického šermu Ursus, ktorá predviedla ukážky šermu a v sprievode dobovej hudby zoznámila návštevníkov so životom dobovej armády v časoch renesancie.

Prednáška:

SÍDLISKOVÁ KULTÚRA V OBDOBÍ MATÚŠA ČÁKA TRENČIANSKEHO

Termín: 17.06.2021

Miesto: Kongregačná sála, Župný dom, Trenčianske múzeum v Trenčíne

Prednášajúci: Mgr. Juraj Malec, PhD.

Téma prednášky približovala obdobie Matúša Čáka Trenčianskeho, jednu z najvýznamnejších osobností slovenských stredovekých dejín, ktorej 700. výročie úmrtia sme si pripomenuli tento rok v marci.

V krátkosti o prednáške:

Územie stredného Považia tvorilo v období stredoveku dôležitú súčasť Uhorského kráľovstva, najmä kvôli jeho exponovanej polohe v rámci celej krajiny a jeho priamemu kontaktu s územím Moravy a takmer bezprostrednej blízkosti Sliezska a Poľska. Na zabezpečenie nepokojných hraníc, ako aj ochrany dôležitej považskej obchodnej cesty, bolo nutné vybudovať hustú pohraničnú líniu opevnení. S pôsobením Matúša Čáka Trenčianskeho sa okrem častých zmien majiteľa hradov spája na jeho území aj pomerne výrazná zmena v sídelnej štruktúre. Ako sa odzrkadlil tento jav v širšom regióne Trenčína, sme si spolu s predstavením jeho sídliskového obrazu povedali na prednáške.

Podujatie:

DEŇ DETÍ NA TRENČIANSKOM HRADE

Termín: 05.06.2021

Miesto: Trenčiansky hrad

Počas prechádzky hradom mohli deti stretnúť veselé rozprávkové bytosti predstavujúce ľudské vlastnosti, ktoré by mali sprevádzať všetky deti na každom kroku. Okrem toho počas celého dňa bavili najmenších návštevníkov sokoliarske vystúpenia. Program prebiehal v obmedzenom režime vzhľadom k protipandemickým opatreniam.

Podujatie:**DVOR MATÚŠA ČÁKA****Termín: 26.06.2021 – 27.06.2021****Miesto: Trenčiansky hrad**

Ako sa žilo v časoch Matúša Čáka? Ako sa ľudia obliekali a bojovali? To zistili návštevníci hradu počas posledného júnového víkendu na Trenčianskom hrade.

Spolok oživej histórie Milites Nobiles predstavil ukážky dobového života z obdobia Matúša Čáka Trenčianskeho. Návštevníkom predviedli komentovanú ukážku bojových formácií, bojových techník aj ukážku súboja v dobovom výstroji. Počas oboch dní mohli nahliadnuť do dobového tábora na dolnom nádvorí a pozrieť si ukážky odievania, výzbroje a dobového výcviku.

Podujatia: SOKOLIARI**Termín: 01.06.2021 – 31.08.2021****Miesto: Trenčiansky hrad**

Denné sokoliarske vystúpenia o 10:30, 13:30 a 15:30 hod. s predstavením niekoľkých dravcov a krátkym príbehom o sokoliarovi Matejovi v podaní sokoliarskej skupiny Aquila z Bojníc.

Podujatie: ŠERMIARSKY VÍKEND**Termín: 03.07. - 04.07.2021****Miesto: Trenčiansky hrad**

Šermiarske vystúpenia trikrát za deň na dolnom hrade, počas ktorých prezentovala hostujúca agentúra Hector život v stredoveku. Popri tom si návštevníci mohli sami vyskúšať streľbu z luku, kuše ako aj z malých katapultov. Ďalej mohli návštevníci obdivovať aj dobový tábor so zbrojnicou plnou zbraní a zbroje zo stredoveku. Priestory hradu tiež zaplnili doboví remeselníci s ich ručne robenými výrobkami predvádzajúcimi stredoveké remeslá, ako napríklad minciar, sviečkar, zbrojár, výrobca šípov, krajčír, výšivkár, pisár a podobne.

Podujatia: NOČNÉ PREHLIADKY MATÚŠOVA SESTRA**Termín: 09.07. - 10.07., 06.08. - 07.08. a 20.08. - 21.08.2021****Miesto: Trenčiansky hrad**

Hrané nočné prehliadky s príbehom o sestre Matúša Čáka v podaní skupiny Aquila s kvízom o Trenčianskom hrade.

Podujatie: DOBOVÍ ŠERMIARI**Termín: 10.07. -11.07.2021****Miesto: Trenčiansky hrad**

Šermiarsko-divadelné vstúpenia v podaní skupiny Vir Fortis. Návštevník tak mohol vidieť streľbu z dobových palných zbraní, naučiť sa dobové tance a v južnom opevnení aj zažiť atmosféru dobového tábora zo stredovekou zbrojnicou, kde sa dala pozorovať výroba krúžkovej zbroje, alebo práca pisára, pečatenie voskom, razba mincí a podobne. Na aktívnejších návštevníkov čakala aj lukostreľba, streľba z kuše a rytierska dráha pre deti.

Podujatia: NOČNÉ PREHLIADKY PREKLIATY PÁN**Termín: 16.07. - 17.07 a 13.08. - 14.08.2021****Miesto: Trenčiansky hrad**

Hrané nočné prehliadky, v ktorých v dramaturgickom prevedení 20 umelcov z Divadelnej spoločnosti z Prievidze priblížilo postavu a život Matúša Čáka.

Podujatie: ROZPRÁVKOVÁ CESTA MATÚŠA ČÁKA**Termín: 17.07. - 18.07.2021****Miesto: Trenčiansky hrad**

Podujatie pre deti s bohatým programom, súčasťou ktorého bola rozprávková cestu plná úloh a prekvapení. V sprievodnom programe prebehli súťaže s moderátorom, bál princov a princezien, prehliadka hradu (bez sprievodcu), minidisko a iné atrakcie.

Podujatie: AMBROVECKÝ DEŇ HLAVOVOLAMOV**Termín: 18.07.2021****Miesto: Kúria Ambrovec**

Program pre rodiny s deťmi pri príležitosti Medzinárodného dňa hlavolamov. Na nádvorí kúrie boli pripravené rôzne aktivity, ako napríklad riešenie hlavolamov, hľadanie indícií, nadrozmerné puzzle ako, aj rodinné hry "Človeče nehnevaj sa" a iné.

Podujatia: LUKOSTRELCI NA HRADE**Termín: 24.07. - 25.07. a 21.08. - 22.08.2021****Miesto: Trenčiansky hrad - Južné opevnenie**

Dobový tábor a interaktívne predstavenia v podaní lukostreleckej skupiny Vinedi. Návštevníci mali možnosť zastreľovať si z dobových lukov, vidieť ukážku výcviku anglických lukostreleckých jednotiek z polovice 14. storočia, exhibičný lukostrelecký turnaj, ukážku historických hrotovej s výkladom a porovnaním s dnešnými športovými hroty a strelnicu.

Podujatie: ROZPRÁVKOVÝ VÍKEND**Termín: 31.07. – 01.08.2021****Miesto: Trenčiansky hrad - Južné opevnenie**

V spolupráci s agentúrou Hector podujatie predstavilo návštevníkom dobový tábor, kaukliarske workshopy a zábavné veľkovýpravné cirkusové vystúpenia. Súčasťou programu bola aj možnosť zastreľovať si z luku, kuše alebo z malých katapultov.

Podujatia: HĽADANIE ZLATÉHO LEVA a NEBOJ SA REMESLA**Termín: 07.08. - 08.08.2021****Miesto: Trenčiansky hrad**

Pátracia akcia a malý remeselný trh "Neboj sa remesla". V pátracej akcii deti, „pomáhali“ Matúšovi Čákovi hľadať časti jeho rozbitého erbu roztrúsené po hrade. Sprievodné podujatie „Neboj sa remesla“ zase umocňovalo dobovú atmosféru remeselnými stánkami rozostavenými na dolnom nádvorí.

Podujatie: NOC V AMBROVCI**Termín: 07.08. a 08.08.2021****Miesto: Kúria Ambrovec**

„Prespáváčka“ v kúrii Ambrovec pre deti, spojená s prehliadkou, rozprávaním príbehov o Beckove, súťažami, hrami, rozprávkou i večernou „baterkovou“ prechádzkou k hradu Beckov.

Expozícia: PÁN VÁHU A TATIER**Termín otvorenia expozície: 13.08.2021****Miesto: Kasáreň, Trenčiansky hrad****Kurátor: Mgr. Lukáš Trnkóci, PhD.**

Expozíciou „Pán Váhu a Tatier“ si Trenčianske múzeum pripomína 700. výročie úmrtia jednej z najvýznamnejších stredovekých postáv slovenských dejín - Matúša Čáka Trenčianskeho, ako aj dobu, v ktorej žil. Vo vnútornom priestore expozície návštevnícividia zbierkové predmety múzea – originály zbraní z obdobia 13. a 14. storočia a vzácny mincový poklad rakúskych fenigov a pražských grošov spolu s keramickou nádobkou, v ktorej mince boli uložené. Mince pochádzajú z obdobia 12. až 13. storočia, pričom nájdené boli vo februári 1980 na mieste starej tehelne v dnešnej obci Melčice – Lieskové. Najzaujímavejším exponátom expozície je kópia hermy (busty), ktorá má byť pôvodcom mnohých podobizní Matúša Čáka Trenčianskeho.

Podujatie: MATÚŠOVE HRADNÉ SLÁVNOSTI**Termín: 14.08. - 15.08.2021****Miesto: Trenčiansky hrad**

Prezentácia dobového života na Trenčianskom hrade v rannom 14. storočí, prostredníctvom rekonštrukcie udalostí, ktoré sa na území Trenčianskej stolice mohli odohrať v roku 1308. Dejovým pozadím podujatia bol snem zvolaný Matúšom Čákom, ktorého cieľom bolo riešenie napätej situácie medzi mocnými Uhorskými panovníkmi. Okrem oboznámenia sa so skutočnými historickými postavami našich dejín mohol návštevník vidieť na jednom mieste rytierov, pešiakov, lukostrelcov, felčiarov, hudobníkov, cnostné dámy a ich komorné, či iné služobníctvo.

KONFERENCIA K 700. VÝROČIU ÚMRTIA M. ČÁKA TRENČIANSKEHO**Termín: 23.09. - 24.09.2021****Miesto: Trenčiansky hrad, Kasáreň**

Vyvrcholením Roka Matúša Čáka bola jesenná odborná konferencia „700. výročie Matúša Čáka Trenčianskeho (1321 – 2021)“, ktorú organizovalo Trenčianske múzeum v Trenčíne v spolupráci s Katedrou histórie Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave.

Na konferencii odzneli prednášky na témy týkajúce sa politickej situácie a hospodárskych pomerov v čase vládnutia Matúša Čáka. Prednášajúcimi boli významní slovenskí historici a osobnosti, ktorí sa zaraďujú medzi expertov na stredovek.

Podujatie: MATÚŠOVIA NA HRAD**Termín: 21.09.2021****Miesto: Trenčiansky hrad**

Marketingová akcia. Všetci nositelia mena i priezviska "Matúš" mali **vstup na Trenčiansky hrad a absolvovanie prehliadky malého okruhu zdarma.**

Výstava: BECKOV NA HISTORICKEJ FOTOGRAFII**Termín: 26.08. – 29.10.2021****Miesto: Kúria Ambrovec**

Výstava prezentujúca historické fotografie, ktoré zachytávajú zaujímavé pohľady na obec Beckov za posledných 100 rokov.

Prednáška: FINANČNÁ STRÁŽ ČSR A FENOMÉN PAŠOVANIA V MEDZIVOJNOVOM OBDOBÍ**Termín: 02.09.2021****Miesto: Kongregačná sála Trenčianskeho múzea v Trenčíne****Prednášajúci: Mgr. Adrián Drobňák**

Prednáška o dejinách Finančnej stráže v medzivojnovom období rokov 1918 - 1939. Mgr. Drobňák v prednáške priblížil podmienky vzniku, organizáciu, rovnošaty a mnohé ďalšie aspekty, ktoré tento zbor ovplyvňovali s akcentom na slovensko-poľské pohraničie, najmä regióny Spišu, ale aj Oravy a Kysúc.

Prednáška: JEDNO STÁDO A JEDEN PASTIER. CIRKEV V ČASOCH MATÚŠA ČÁKA TRENČIANSKEHO**Termín: 28.10.2021****Miesto: Kongregačná sála Trenčianskeho múzea****Prednášajúci: Mgr. Martin Vincurský**

Obraz stredovekej cirkvi v časoch Matúša Čáka Trenčianskeho v rozmedzí rokov 1250 až 1350. Do týchto súvislostí sa prednášajúci pokúsil vsadiť situáciu v Uhorskom kráľovstve, špeciálne na území dnešného Slovenska v Európe.

**Výstava: TRENČÍN A TRENČIANSKY HRAD
VÝSTAVA OBRAZOV****Termín: 01.11.2021 – 31.05.2022****Miesto: Kasáreň, Trenčiansky hrad****Kurátor: JUDr. Slavomír Moško, Mgr. Veronika Ďurejová**

Výstava zo zbierok Trenčianskeho múzea a zberateľa JUDr. Slavomíra Moška návštevníkovi ukazuje, ako na plátno zachytili naše mesto a jeho dominantu - Trenčiansky hrad - známi aj regionálni umelci. Na výstave nájdete približne 50 obrazov od rôznych autorov. Medzi nimi aj mená významných slovenských umelcov ako sú Janko Alexy a Bedrich Hoffstädter. Regionálnu tvorbu zastupujú najmä zimné pohľady na Trenčín od Ľudovíta Bránskeho, romantické veduty mesta od Jozefa Holoubka, a ďalších. Čaro Trenčína zachytili aj niekoľkí zahraniční umelci.

Štatistika návštevnosti – Trenčianske múzeum v Trenčíne za rok 2021:

Rok 2021	Dospelí	Dôchodcovia	Deti	Cudzinci	Spolu
Január	0	0	0	0	0
Február	0	0	0	0	0
Marec	0	0	0	0	0
Apríl	895	316	455	0	1 666
Máj	4 607	698	2 211	4	7 520
Jún	6 595	1 199	4 696	8	12 498
Júl	17 805	3 052	12 060	141	33 058
August	20 178	3 894	13 100	85	37 257
September	6 857	1 558	2 517	69	11 001
Október	4 186	737	1 917	26	6 866
November	1 187	76	434	0	1 697
December	378	24	169	0	571
SPOLU za rok 2021					112 134

*Tab. č. 4: Štatistika návštevnosti podľa jednotlivých kategórii návštevníkov
- všetky pobočky spolu*

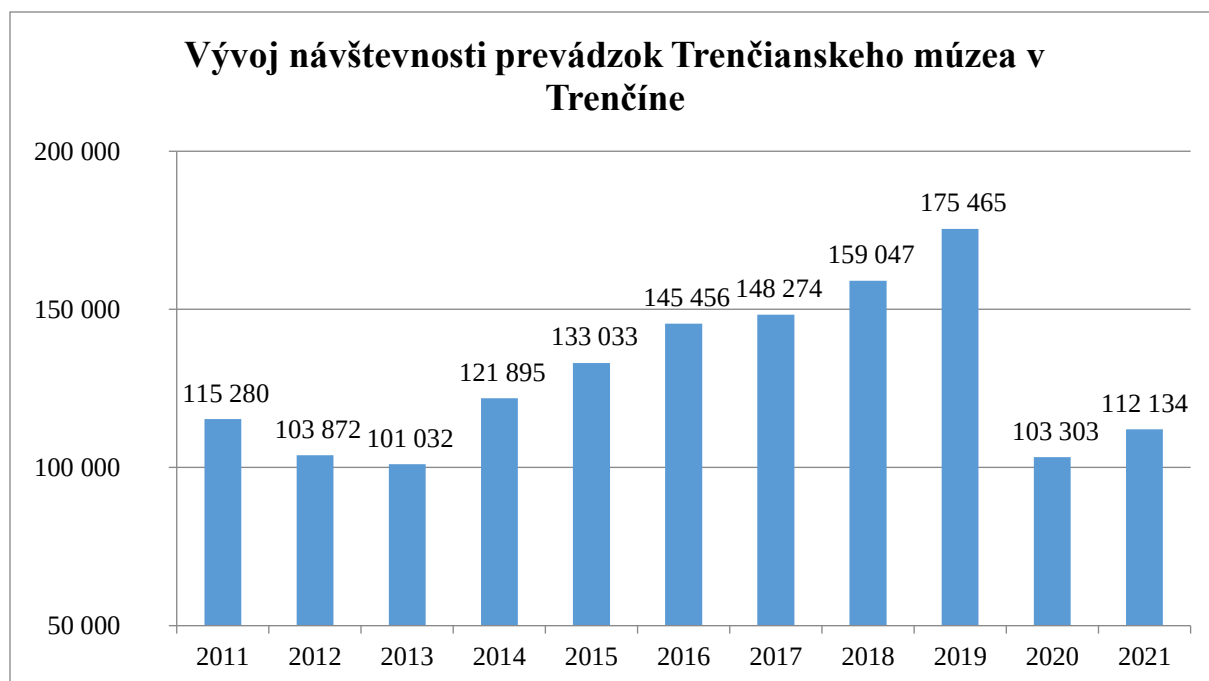
Prevádzka:	rok 2020	rok 2021
Trenčiansky hrad	91 319	100 273
Trenčianske múzeum	708	649
Katov dom	3 800	5 635
Karner sv. Michala	1 665	3 343
Kúria Ambrovec	773	649
Draškovičov kaštieľ	2 217	0
Podjavorinské múzeum	1 691	5
Rodný dom Ľ. Štúra a A. Dubčeka v Uhrovci	1 130	1 580
Spolu:	103 303	112 134

Tab. č. 5: Štatistika návštevnosti podľa pobočiek

Dôvodom nižšej návštevnosti bola Národná karanténa (**lockdown**) a vyhlásenie núdzového stavu v SR pre pandémiu nového koronavírusu COVID-19, s čím súviselo uzatvorenie všetkých pobočiek Trenčianskeho múzea. Najväčší prepád v návštevnosti sme zaznamenali v mesiacoch január až apríl 2021. Ďalší prepád nastal v mesiacoch september až november, kedy sa sprísnila epidemiologické opatrenia a vstup do pobočiek bol umožnený len návštevníkom v režime OTP (očkovanie, testovanie alebo po prekonaní ochorenia Covid-19). Negatívny vplyv na návštevnosť mal tiež tzv. Covid automat, obmedzenia v počte osôb na prehliadkach, a následne ďalší lockdown od 25.11.2021 do 17.12.2021 a s ním súvisiace opätovné uzatvorenie pobočiek múzea, ktoré sú inak otvorené celoročne.

Aj po jednotlivých uvoľneniach a zrušeníach „lockdownu“ a núdzového stavu, bola návštevnosť pobočiek nízka kvôli prísnyim hygienickým opatreniam a opatrnosti návštevníkov. Boli zrušené alebo výrazne obmedzené výchovno-vzdelávacie aktivity, školské výlety, kultúrno-spoločenské akcie.

Napriek tomu sme v celkovej návštevnosti Trenčianskeho múzea medziročne zaznamenali mierny vzostup. Počet návštevníkov za rok 2021 v porovnaní s rokom 2020 vzrástol o 8 831 osôb. Zásadný vplyv na náraste návštevnosti mal Trenčiansky hrad. Letná sezóna na hrade bola mimoriadna. V mesiacoch júl a august prešlo bránami hradu napriek prísnyim hygienickým opatreniam až 70.315 návštevníkov, čo je takmer o 6 400 ľudí viac ako v roku 2020 a bežmála o 2 700 návštevníkov viac ako v roku 2019, kedy Trenčiansky hrad zaznamenal rekordnú návštevnosť.

Graf č. 1: Vývoj návštevnosti Trenčianskeho múzea v Trenčíne

Rozbor činnosti Oddelenia prevádzky a správy budov

Oddelenie v roku 2021 okrem základnej údržby objektov v správe Trenčianskeho múzea vlastnými zamestnancami, zabezpečovalo aj stavebné akcie vykonávané dodávateľsky.

V roku 2021 sa dodávateľským spôsobom podarilo vykonať:

1. Výmena strešnej krytiny a drevenej ochodze - Katov dom. Stavbu realizovala spoločnosť Michal Pořícký Solanec pod Soláněm, Česká republika. Náklady na opravu boli v sume 58.417,20 €. Práce boli ukončené v zmysle ZoD a odovzdané 20.05.2021.
2. Výmena strešnej krytiny – Uhrovec. Stavbu realizovala spoločnosť Jaroslav Koniar, Riečky 1029, Klokočov. Náklady na opravu boli v sume 40.788,00 €. Práce boli ukončené v zmysle ZoD a odovzdané 17.05.2021.
3. Oprava plochej strechy objektu Rotunda – HAVARIA. Stavbu realizovala spoločnosť MESTKROV s.r.o. Horná Poruba. Náklady na opravu boli v sume 9.821,17 €. Práce boli ukončené v zmysle ZoD a odovzdané 01.07.2021.
4. V spolupráci so Strednou odbornou školou Považská Bystrica bolo vybudované nové oplatenie areálu rodného domu Ľ. Štúra a A. Dubčeka v Uhrovci.
5. Výmena strešnej krytiny – Matúšova veža. Stavbu realizovala spoločnosť Michal Pořícký Solanec pod Soláněm, Česká republika. Náklady na opravu boli v sume 62.993,56 €. Práce boli ukončené v zmysle ZoD.
6. Drevená ochodza Kasáreň. Stavbu realizovala spoločnosť LATTI – EXTRA s.r.o., Komárno. Náklady na opravu boli v sume 167.091,50 €. Práce boli ukončené v zmysle ZoD a odovzdané 15.12.2021.
7. Oprava 19 ks záklenkov južného opevnenia. Stavbu realizovala spoločnosť MT CASTRUM s.r.o. Považská Bystrica. Náklady na opravu boli v sume 18.985,78 €. Práce boli ukončené v zmysle ZoD a odovzdané 18.11.2021.
8. Výmena dreveného zábradlia medzi štvrtou a piatou bránou – Trenčiansky hrad. Stavbu realizovala spoločnosť PLUG s.r.o. Bratislava. Náklady na opravu boli v sume 8.350,00 €. Práce boli ukončené v zmysle ZoD a odovzdané 1.10.2021.
9. Rekonštrukcia Matúšovej ulice“ – Rekonštrukcia kanalizácie. Stavbu realizovala spoločnosť Aarsleff Hulín s.r.o. Hlohovec. Náklady na opravu boli v sume 149.006,40 €. Práce boli ukončené v zmysle ZoD.
10. Impregnácia drevených krovov proti drevokaznému hmyzu v objektoch Kasární a Matúšovej veže. Stavbu realizovala spoločnosť JAFIS s.r.o. Rajčany. Náklady na opravu boli v sume 4.419,19 €. Práce boli ukončené v zmysle ZoD a odovzdané 27.09.2021.
11. Rekonštrukcia kotolne a rozvodov v budove Podjavorinského múzea v Novom Meste nad Váhom. Stavbu realizovala spoločnosť Kalorim s.r.o. Nesluša. Náklady na opravu boli v sume 133.545,28 €. Práce boli ukončené v zmysle ZoD.
12. Vymaľovanie priestorov v Barborinom paláci - Trenčiansky hrad. Stavbu realizovala spoločnosť JAFIS s.r.o. Rajčany. Náklady na opravu boli v sume 5.397,99 €. Práce boli ukončené v zmysle ZoD a odovzdané 20.09.2021.
13. Výmenu okien a dverí na Trenčianskom hrade. Dielo realizoval Miroslav Harag – DREVIS Prievidza. Náklady na opravu boli v sume 10.618,80 €. Práce boli ukončené v zmysle ZoD a odovzdané 29.10.2021.

V priebehu roku 2021 sa podieľali zamestnanci OPaSB na úprave areálov Trenčianskeho hradu a ostatných pobočiek v správe Trenčianskeho múzea. Bol vybudovaný chodník a schodisko ku včelínom, oddeľujúci plot v Beckove a dlažba okolo studne v Podjavorinskom múzeu.

Obr. č. 1: Strešná krytina – Katov dom – pred zásahom

Obr. č. 2: Strešná krytina – Katov dom – po zásahu

Obr. č. 3: Strešná krytina – Rodný dom L. Štúra a A. Dubčeka v Uhrovci – pred zásahom

Obr. č. 4: Strešná krytina – Rodný dom L. Štúra a A. Dubčeka v Uhrovci – po zásahu

Obr. č. 5: Oprava zastrešenia Matúšovej veže – pred zásahom

Obr. č. 6: Oprava zastrešenia Matúšovej veže – po zásahu

Obr. č. 7: Oprava ochodze hradnej kasárne – pred zásahom

Obr. č. 8: Oprava ochodze hradnej kasárne – po zásahu

Obr. č. 9: Oprava záklenkov Južného opevnenia – pred zásahom

Obr. č. 10: Oprava záklenkov Južného opevnenia – po zásahu

Obr. č. 11: Oprava dreveného zábradlia medzi IV. a V. bránou – pred zásahom

Obr. č. 12: Oprava dreveného zábradlia medzi IV. a V. bránou – po zásahu

Obr. č. 13: Rekonštrukcia kotolne a rozvodov v Podjavorinskom múzeu – priebeh prác

Obr. č. 14: Rekonštrukcia kotolne a rozvodov v Podjavorinskom múzeu – po zásahu

Obr. č. 15: Maľovanie priestorov v Barborinom paláci – priebeh prác

Obr. č. 16: Maľovanie priestorov v Barborinom paláci – po vymaľovaní

Obr. č. 17: Vymenené dvere na Trenčianskom hrade – Letná veža

Obr. č. 18: Vymenené okno na Trenčianskom hrade

**ROZBOR HOSPODÁRENIA TRENČIANSKEHO MÚZEA V TRENČÍNE
ZA ROK 2021**

I./A Vyhodnotenie nákladových položiek

Náklady predstavujú čerpanie bežných výdavkov a odpisy majetku.

5 – Náklady **2 262 747,23 €**

50 – Spotrebované nákupy **196 495,57 €**

501 – Spotreba materiálu **61 681,61 €**

V rámci nákladu 501 – Spotreba materiálu bolo čerpanie vykázané najmä na nákup:

- drobného hmotného majetku – nábytok do Katovho domu a Kostnice, nábytok, chladnička a mikrovlnná rúra do pokladne v Južnom opevnení; pokladničné zásuvky do pokladní, ochranné plexisklové steny, solárny prevzdušňovač do jazierka, nástenné svietidlá a lustre, varná kanvica, mobilný telefón, postrekovač na rastliny, mobilné oceľové zábrany, smerové tabule, nájazdová rampa, stan ktorý bude využívaný na podujatia, všetko na Trenčiansky hrad; prietokový ohrievač, regály, plošinové váhy, čistička vzduchu, a rokovací stôl do zasadačky TM, kufríky na mince a europačky na uskladnenie zbierkových predmetov, germicídne žiariče na ochranu zbierkových predmetov, kožené brašne a opasok na náradie, detektor kovov a krížový laser pre archeológa, USB kľúče, slúchadlá, wifi router, laminovací stroj, kancelárske stoličky pre zamestnancov TM; laboratórny stôl s chemickým atestom pracovnej dosky do Podjavorinského múzea v NMn/V, a pod. 21 862,67 €
- výstavnícky materiál 101,37 €
- OTE v obstarávacej cene 17,- až 33,- € 1 078,35 €
- kníh a časopisov 977,36 €
- stolársky materiál 2 689,63 €
- materiál na svietenie 3 149,14 €
- materiál spotrebovaný na bežnú údržbu objektov TM 4 109,48 €
- konzervátorský materiál 1 477,29 €
- čistiaci materiál v sume 3 560,10 €
- spotreba kancelárskeho materiálu 8 014,83 €
- spotreba PHM 2 413,78 €
- ostatný materiál použitý do prevádzok TM (drobný materiál na opravy, kanister na vodu, náhradné diely ku krovinorezu, lekárničky, úložné boxy, materiál na opravu turniketov na hrade a pod.) 12 247,61 €

502 – spotreba energie **119 739,85 €**

v tom:

- elektrická energia 81 887,01 €
- plyn 36 771,68 €
- voda 1 081,16 €

504 – predaný tovar **15 074,11 €**

- z toho komisionálny predaj 1 943,44 €

51 – Služby 387 805,17 €

511 – Opravy a udržiavanie 248 114,47 €

v tom:

- údržba budov 225 744,74 €
v tom: výmena strešnej krytiny v rodnom dome L. Štúra a A. Dubčeka v Uhrovci, výmena strešnej krytiny a drevenej ochodze na Katovom dome, výmena strešnej krytiny na Matúšovej veži celkom v objeme 142 503,63 €, z toho dotácia z Ministerstva kultúry SR bola vo výške 68 000,00 € a zo zdroja financovania 41 bola uhradená čiastka 60 009,00 €, zvyšok 14 494,63 € bol financovaný z vlastných zdrojov.
Ďalej boli v rámci údržby budov z vlastných zdrojov vykonané nasledovné akcie na Trenčianskom hrade: oprava strechy na Rotunde, vymaľovanie priestorov v Barborinom paláci, impregnácia drevených krovov proti drevokaznému hmyzu, výmena dreveného zábradlia medzi 4. a 5. bránou, výmena okien a dverí a oprava 19 ks záklenkov južného opevnenia, oprava kondenzačného kotla a iné drobné opravy.
- opravy motorových vozidiel 749,80 €
- údržba strojov, prístrojov, zariadení - správa, servis počítačovej siete a výpočtovej techniky, údržba EZS a kamerového systému 13 129,93 €
- reštaurovanie zbierkových predmetov 8 490,00 €

512 – Cestovné 5 375,63 €

- jedná sa najmä o náklady na pracovné cesty odborných zamestnancov, ktorí pracujú na revízií zbierkových predmetov v Centrálnom depozitári v Novom Meste n/V, tiež zamestnancov správy budov, ktorí zabezpečujú údržbu vo všetkých objektoch Trenčianskeho múzea v Trenčíne. Náklady na zahraničné pracovné cesty vykazujeme vo výške 54,14 €, jedná sa o 2 pracovné cesty odborných zamestnancov do Českej republiky a do Maďarska.

513 – Náklady na reprezentáciu 1 460,18 €

- reprezentačné náklady riaditeľa Trenčianskeho múzea boli vo výške 194,42 €
- náklady na občerstvenie pri otvorení výstav a náklady súvisiace s usporiadaním konferencie k 700. výročiu úmrtia Matúša Čáka Trenčianskeho vo výške 1 265,76 €.

518 – Ostatné služby 132 854,89 €

- telekomunikačné služby, počítačové siete 5 987,87 €
- poštové poplatky 698,65 €
- stočné 4 277,91 €
- poplatky za školenia a semináre 2 566,50 €
- revízie elektrorozvodov, komínov, hasiacich prístrojov, plynových kotolní
- a tlakových nádrží vykonávané v zmysle platných právnych predpisov 10 727,21 €
- nájomné – za zapožičanie exponátov na výstavu 1 646,40 €
- odvoz komunálneho odpadu 285,29 €
- čistiarenské služby 136,53 €
- ochrana majetku 1 290,92 €
- propagácia, reklama a inzercia 2 898,20 €
- ostatné služby 102 339,41 €

v rámci ostatných služieb sú zahrnuté výdavky súvisiace s podujatiami – Sokoliarske vystúpenia, dobový tábor, podujatie z oblasti living history, opakovaný videomapping zameraný na osobnosť Matúša Čáka Trenčianskeho, vystúpenie „Dvor Matúša Čáka“, podujatie „Šermiarsky víkend“, „Matúšove hradné slávnosti“, „Rozprávková cesta Matúša Čáka Trenčianskeho“, „Rozprávkový víkend“, nočné prehliadky „Matúšova sestra na Trenčianskom hrade“, nočné podujatie „Prekliaty pán“, predstavenie „Lukostrelci na hrade“, výstava „Pedal planet“, ďalej náklady súvisiace so správou včelstiev, všetko na Trenčianskom hrade;

ďalej sú tu zahrnuté: protipožiarny dozor na podujatiach, náklady súvisiace so službami BOZP a GDPR, vypracovanie posúdenia rizika z expozície faktorov práce a pracovného prostredia a kategorizácia pracovných činností z hľadiska zdravotných rizík, predĺženie licencie grafického programu, diagnostika, kalibrácia a čistenie tlačiarne, preklad informačných letákov do angličtiny, čistenie kostýmov, vyšetrenie strážneho psa, očistenie hradobného múru a ubytovne od náletových drevín a brečtanu na Trenčianskom hrade, dendrologický posudok na skutkový stav drevených prvkov konštrukcie krovu Matúšovej veže, prečistenie kanalizačného potrubia, geodetické zameranie archeologického výskumu na Brezine, podpora k dochádzkovému systému a pod.

52 – Osobné náklady

1 278 062,73 €

521 – Mzdové náklady

900 092,53 €

v tom:

a) Čerpanie mzdových nákladov

885 785,92 €

v tom:

- tarifné mzdy	465 568,82 €
- náhrady mzdy	141 350,40 €
- jubilejné odmeny	1 339,00 €
- ostatné odmeny	78 890,00 €
- osobné príplatky	156 928,69 €
- príplatky za riadenie	7 340,84 €
- príplatky za soboty, nedele a sviatky	28 569,92 €
- nočné príplatky	4 300,75 €
- nadčasové príplatky	1 398,90 €
- ostatné príplatky	98,60 €

K 31.12.2021 bol priemerný evidenčný počet zamestnancov prepočítaný v počte 67 osôb, z toho zamestnanci kultúry v počte 23 a ostatní zamestnanci v počte 44.

Priemerný evidenčný počet zamestnancov vo fyzických osobách bol v počte 67 osôb, z toho zamestnanci kultúry v počte 23 a ostatní zamestnanci v počte 44.

Priemerná čistá mesačná mzda k 31.12.2021 bola vo výške 776,01 €.

b) Čerpanie náklady na dohody mimo pracovného pomeru

14 306,61 €

Dohody o vykonaní práce boli uzatvorené na pomocné práce na archeologickom výskume a na vykonanie školenia prvej pomoci.

524 – *Zákonné sociálne poistenie* 313 745,50 €

Jedná sa o vyplatené poistné a odvody do poistných fondov k vyplateným mzdovým prostriedkom.

525 – *Ostatné sociálne poistenie* 3 948,76 €

Jedná sa o vyplatené doplnkové dôchodkové sporenie za zamestnávateľa. Trenčianske múzeum v Trenčíne prispieva zamestnancom vo výške 2% z objemu vyplatených miezd.

527 – *Zákonné sociálne náklady* 60 275,94 €

v tom:

- tvorba sociálneho fondu 11 146,50 €
- odstupné, odchodné 5 657,50 €
- OOPP 408,42 €
- nemocenské dávky 2 091,78 €
- príspevok na stravovanie 38 585,00 €
- príspevok na rekreácie 1 810,29 €
- samotesty na COVID 576,45 €

53 – *Dane a poplatky* 7 828,26 €

532 – *Daň z nehnuteľnosti* 4 702,29 €

538 – *Ostatné dane a poplatky* 3 125,97 €

- z toho komunálny odpad 1 968,92 €

54 – *Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť* 1 832,26 €

548 – *Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť* 1 832,26 €

v tom:

- nákup zbierkových predmetov 1 467,60 €
- lekárske prehliadky 364,66 €

55 – *Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia* 374 819,34 €

551 – *Odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku* 361 997,34 €

- odpisy dlhodobého majetku financovaného aj z prostriedkov VUC aj z vlastných zdrojov

-

553 – *Tvorba ostatných rezerv z prevádzkovej činnosti* 12 822,00 €

56 – Finančné náklady	3 220,01 €
563- Kurzové straty	6,12 €
568 – Ostatné finančné náklady	3 213,89 €
- jedná sa o bankové poplatky a poistné zbierkových predmetov vypožičaných zo zahraničia	

I./B **Vyhodnotenie výnosových položiek**

6 – Výnosy **2 302 939,37 €**

60 – Tržby za vlastné výkony a tovar **535 488,72 €**

602 – Tržby z predaja služieb **506 826,12 €**

v tom:

- tržby za vstupné 506 826,12 €

z toho: Katov dom 2 295,10 €

Trenčianske múzeum 375,60 €

Trenčiansky hrad 501 401,42 €

Draškovičov kaštieľ v Čachticiach 0 €

(prevádzka zatvorená z dôvodu rekonštrukcie)

Pamätná izba Ľ. Štúra a A. Dubčeka v Uhrovci 1 039,60 €

Podjavorinské múzeum v Novom Meste n/V 6,10 €

Kostnica sv. Michala 904,40 €

Kúria Ambrovec Beckov 803,90 €

Z dôvodu prijatých opatrení pred šírením ochorenia COVID-19 sme zaznamenali prepád tržieb za vstupné o 25,19 % v porovnaní s rokom 2019. V porovnaní s rokom 2020 bol medziročný nárast tržieb o 4,73%.

604 – Tržby za predaný tovar **28 662,60 €**

- tržby za predaj propagačných materiálov a komisionálny predaj,
z toho komisionálny predaj 2 891,70 €

64 – Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti **112 878,89 €**

644 – Zmluvné pokuty, penále a úroky z omeškania **18 321,79 €**

648 – Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti **94 557,10 €**

- nájomné z dlhodobých prenájmov časti objektu Podjavorinské
múzeum v Novom Meste nad Váhom 5 429,25 €

- nájomné za prenajaté priestory na Trenčianskom hrade a refundácie
z vyúčtovania služieb za predchádzajúci rok 89 127,85 €

66 – Finančné výnosy	1,91 €
662 – Úroky	1,91 €
- úroky získané z vlastných finančných prostriedkov	
69 – Výnosy z bežných transferov a rozp. príjmov v štátnych RO a PO	1 654 569,85 €
691 – Výnosy z bežných transferov z rozpočtu VUC	1 278 536,59 €
692 – Výnosy z kapitálových transferov z rozpočtu VUC	296 132,51 €
- vo výške odpisov dlhodobého majetku financovaného z prostriedkov VUC	
693 – Výnosy samosprávy z bežných transferov zo ŠR a od iných subj. VS	77 806,99 €
694 – Výnosy samosprávy z kapitálových transferov zo ŠR	1 666,68 €
698 – Výnosy samosprávy z kapitálových transferov od ostatných subjektov mimo verejnej správy	427,08 €
Výsledok hospodárenia za rok 2021 (pred zdanením)	52 877,77 €
Daň (účet 591)	12 683,89 €
Výsledok hospodárenia po zdanení	40 193,88 €

Trenčianske múzeum fungovalo a hospodáril aj v roku 2021 v spoločensko-ekonomickom prostredí zasiahnutom obmedzeniami súvisiacimi s pandémiou COVID-19. Všetky jeho prevádzky boli od 19.12.2020 do 18.4.2021 uzatvorené v dôsledku protiepidemických opatrení ÚVZ SR. Často sa meniaci situácia s hygienickými pravidlami ovplyvnila návštevnosť prevádzok tak, že výrazne poklesli počty zahraničných turistov, školských skupín, ale aj individuálnych návštevníkov. Predpokladáme, že až premorenosť a vysoká miera zaočkovanosti obyvateľstva SR a aj z okolitých krajín postupne – najskôr však v horizonte roka od úplného uvoľnenia protipandemických opatrení vráti návštevnosť na úroveň pred pandémie.

II. ČERPANIE KAPITÁLOVÝCH PROSTRIEDKOV

700 - Kapitálové výdavky **510 181,43 €**

710 – Obstarávanie kapitálových aktív **510 181,43 €**

z toho:

713001 – Nákup interiérového vybavenia **24 673,60 €**

- výstavná expozícia Matúš Čák Trenčiansky

713004 – Nákup prev. strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia **1 532,70 €**

- ozvučenie výstavnej expozície Matúš Čák Trenčiansky

713005 – Nákup špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení **1 833,00 €**

- defibrilátor – v prípade potreby na poskytnutie prvej pomoci návštevníkom Trenčianskeho hradu

716 – Prípravná a projektová dokumentácia **27 048,16 €**

v tom:

- realizačný projekt „PD drevená ochodza Kasáreň“ vo výške 9 960,00 €
- polohopisné a výškopisné zameranie cesty od prvej brány po budovu Skleník k investičnej akcii „Rekonštrukcia Matúšovej ulice“ vo výške 370,00 €
- monitoring kanalizácie k investičnej akcii „Rekonštrukcia Matúšovej ulice“ vo výške 254,16 €
- statický posudok porušeného hradbového múru vnútorného opevnenia (parkan II) medzi Hospodárskou budovou a 3. bránou vo výške 5.500,00 €
- PD ochrany pred bleskom pre stavbu Trenčiansky hrad vo výške 8.664,00 €
- PD pre stavebné povolenie „PD-obnova spevnených plôch v areáli Trenčianskeho hradu“ vo výške 2 150,00 €
- odborné stanovisko statika k zrúteniu časti muriva hradobného opevnenia vo výške 150,00 €

717002 – Rekonštrukcia a modernizácia stavieb **450 178,46 €**

v tom:

1. Investičné akcie financované zo zdroja 41:
 - rekonštrukcia Matúšovej ulice vo výške 149 006,40 €
 - rekonštrukcia Drevenej ochodze – Kasáreň na Trenčianskom hrade vo výške 167 091,50 €

- stavebný dozor k rekonštrukcii Drevenej ochodze – Kasáreň na Trenčianskom hrade vo výške 1 600,00 €

2. Investičné akcie financované z vlastných zdrojov (46):

- rekonštrukcia kotolne v Podjavorinskom múzeu v Novom Meste nad Váhom vo výške 132 480,56 €

718004 – Rekonštrukcia a modernizácia prevádzkových strojov, prístrojov 3 447,91 €

- vyplatenie garančnej zábezpeky po uplynutí doby k investičnej akcii „Klimatizácia v depozitári v NM“

719 002 – Nákup umeleckých diel a zbierok 1 467,60 €

- nákup zbierkových predmetov – obraz Trenčiansky hrad, autor Jozef Holoubek